

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Rozbor hospodaření zemědělského podniku

Vypracovala: Renata Jacová

Vedoucí práce: Ing. Jana Lososová

České Budějovice 2016

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Renata JACOVÁ**
Osobní číslo: **E14057**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Rozbor hospodaření zemědělského podniku**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce

Zhodnotit vývoj hospodaření vybraného zemědělského podniku v delší časové řadě a identifikovat faktory, které ovlivňují ekonomickou stabilitu podniku.

Osnova:

1. Stručná charakteristika podniku. Základní charakteristiky výrobních podmínek, struktura a objem výroby.
2. Finanční analýza podniku v delší časové řadě.
3. Vyhodnocení finanční situace podniku na základě soustavy ukazatelů určených pro zemědělské podniky.
4. Vliv struktury výroby, a rentability hlavních komodit na finanční stabilitu podniku.
5. Srovnání výsledků s průměrným zemědělským podnikem hospodařícím v podobných výrobně klimatických podmínkách.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- Blaha, Z. S., & Jindřichovská, I. (2006). *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. Praha: Management Press.
- Brealey, R. A., Myers, S. C. & Allen, F. (2014). *Teorie a praxe firemních financí*. Brno: BizBooks.
- Foltýn, I., & Zedníčková, I. (2010). *Rentabilita zemědělských komodit*. Praha: ÚZEI.
- Grünwald, R., & Holečková, J. (2002). *Finanční analýza a plánování*. Praha: VŠE.
- Grznár, M., & Szabo, L. (2002). Některé faktory úspěšnosti agrárních podniků v SR. *Agric. Econ. - Czech*, 48(8): 367 - 371.
- Gurčík, L'. (2002). G-index - metoda predikcie finančného stavu poľnohospodárskych podnikov. *Agric. Econ. - Czech*, 48(8): pp. 373 - 378.
- Jindřichovská, I., & Blaha, Z. S. (2001). *Podnikové finance*. Praha: Management Press.
- Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress.
- Neumaier, I., & Neumaierová, I. (2005). Index IN 05. In: *Sborník příspěvků mezinárodní vědecké konference - Evropské finanční systémy*, s. 143 - 148.. Brno: Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy university v Brně.
- Paloma, S. G. Y., Ciaian, P., Cristoiu, A., & Sammeth, F. (2013). The future of agriculture. Prospective scenarios and modelling approaches for policy analysis. *Land use Policy*, 31: 102 - 113.
- Sedláček, J. (2011). *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press.
- Svatoš, M. (2008). *Ekonomika agrárního sektoru: (vybraná témata)*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta.

Vedoucí bakalářské práce:

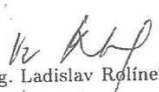
Ing. Jana Lososová
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

8. února 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2017

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (8)
370 05 České Budějovice
IČ 600 76 659, DIČ CZ60076658

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 8. února 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma Rozbor hospodaření zemědělského podniku jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 4. 2017

.....

Renata Jacová

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat paní Ing. Janě Lososové za odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi věnovala při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

1. ÚVOD	8
2. PŘEHLED LITERATURY	10
2.1. Charakteristika finanční analýzy	10
2.2. Podstata a cíl finanční analýzy	10
2.3. Druhy finanční analýzy	11
2.4. Uživatelé finanční analýzy	12
2.5. Postup práce finančního analytika	13
2.6. Zdroje finanční analýzy	14
2.6.1. Rozvaha	14
2.6.2. Výkaz zisku a ztráty	15
2.6.3. Přehled o peněžních tocích (výkaz o cash flow)	16
2.6.4. Příloha účetní závěrky	17
2.6.5. Výroční zpráva	17
2.7. Metody finanční analýzy	17
2.7.1. Fundamentální (kvalitativní) analýza	18
2.7.2. Technická analýza	18
2.7.3. Analýza absolutních ukazatelů	18
2.7.4. Analýza rozdílových ukazatelů	19
2.7.5. Analýza poměrových ukazatelů	20
2.7.6. Analýza soustav ukazatelů	24
3. METODIKA - FINANČNÍ ANALÝZA VYBRANÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU	25
4. VÝSLEDKY	26
4.1. Charakteristika analyzovaného podniku	26
4.2. Horizontální analýza	27
4.2.1. Horizontální analýza rozvahy	27
4.2.2. Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát	30
4.3. Vertikální analýza	36
4.3.1. Vertikální analýza rozvahy	36
4.3.2. Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát	40
4.4. Analýza rozdílových ukazatelů	44
4.4.1. Analýza čistého pracovního kapitálu	44
4.5. Analýza poměrových ukazatelů	44
4.5.1. Ukazatele rentability	44
4.5.2. Ukazatele aktivity	45
4.5.3. Ukazatele likvidity	45
4.5.4. Ukazatele finanční stability	46

4.6. Vliv dotací na finanční situaci podniku	48
5. ZÁVĚR.....	49
I. SUMMARY, KEYWORDS AND JEL CODE	63
II. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	64
III. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	66
IV. SEZNAM PŘÍLOH	68
V. PŘÍLOHY	69

1. Úvod

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit hospodaření vybraného zemědělského podniku v delší časové řadě a identifikovat faktory, které ovlivňují ekonomickou stabilitu podniku. Úkolem tedy bude posoudit, zda daný zemědělský podnik prosperuje a jaká je jeho výkonnost, nebo zda se potýká s finančními problémy.

V první teoretické části práce bude charakterizován pojem finanční analýza, která bude použita k posouzení finančního hospodaření podniku. V druhé, praktické, části práce se získané teoretické znalosti aplikují na vybraný zemědělský podnik. Dosažené výsledky budou porovnány s průměrným zemědělským podnikem hospodařícím v podobných klimatických podmínkách. Nakonec bude doporučeno vhodné řešení dané situace pro zlepšení činnosti podniku. Jako podklady pro finanční analýzu poslouží finanční data z účetních závěrek zkoumaného podniku z let 2009 až 2015. Podkladové finanční materiály byly poskytnuty z vlastní databáze zemědělských podniků Katedry účetnictví a financí Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Toto téma jsem si vybrala, jelikož problematika hospodaření podniků je nejen předmětem mého studijního zaměření, ale rozbor hospodaření podniků mě velice zajímá. Žiji na venkově a činnost zemědělských podniků ovlivňuje můj život, život mé rodiny a lidí v mém blízkém okolí.

V České Republice má zemědělství dlouhou tradici a prošlo si svým vývojem. Dnes říkáme, že činnost většiny našich zemědělců má intenzivní podobu. To znamená, že je produkce zaměřena na vysoké výnosy z menších ploch s pomocí pokročilé vědy a techniky. To však s sebou nese potřebu vysokých investic a s tím spojené vysoké výrobní náklady. Agrikultura je jedním z odvětví, kde je dokonalá konkurence, taktéž síla velkých odběratelů dává možnost diktovat výkupní ceny a není tedy divu, že má mnoho zemědělských podniků finanční problémy, nebo svou činnost skončily. V některých sektorech zemědělství je provoz přímo závislý na výši přijatých dotací a to jak z evropských dotačních programů v rámci Společné zemědělské politiky Evropské unie, tak ze Státního zemědělského intervenčního fondu v rámci programů na podporu rozvoje venkova České Republiky.

Chceme-li se zabývat tématem hospodaření zemědělských podniků, nemůžeme zapomenout na specifické rozdíly tohoto sektoru proti jiným odvětvím národního hospodářství. To jsou často důvody, proč je zemědělská produkce podstatnou měrou regulována státními a nadnárodními institucemi. Jde především o jiný charakter produkce. Nejdůležitějším specifikem zemědělské produkce je biologický charakter výroby. Jde především o přirozenou vlastnost rostlin a živočichů zvyšovat svou účetní hodnotu a přinášet užitek prostřednictvím přirozených biologických pochodů. S tím souvisí relativně malá možnost ovlivňovat výrobní proces.

Další specifickou vlastností biologické přeměny organismů je dlouhodobost produkčního cyklu, kterou většinou nelze podstatným způsobem měnit. Tento cyklus se ve většině případů odehrává během jednoho účetního období, ale často i v rozmezí několika let. Příkladem extrémní délky produkčního cyklu je lesnictví. Dlouhodobost výrobního cyklu je příčinou výrazně sezónního charakteru zejména rostlinné výroby. Z ekonomického hlediska sezónnost narušuje rovnoměrnost průběhu peněžních toků. Takové podniky musí umět překlenout období, kdy nedochází k prodeji produkce, ale pouze k výdajům.

Zemědělská činnost silně ovlivňuje životní prostředí a charakter krajiny. Přílišná intenzifikace zemědělské produkce může spáchat velké škody na životním prostředí a na lidském zdraví. Navíc v porovnání s průmyslovým odvětvím může nadměrná intenzifikace vést nečekaně k poklesu výroby. V dnešní době se čím dál tím více prosazuje, aby zemědělské podniky hospodařily ekologičtějším způsobem. Takzvané biopotraviny jsou pro některé obyvatele lepší alternativou stravování. Produkce biopotravin je ale finančně i technicky náročnější a pro zachování činnosti těchto podniků jsou dotace a jiné státní podpory velmi důležité.

Zemědělská výroba má díky dlouhému výrobnímu cyklu omezenou schopnost reagovat na potřeby trhu. Zemědělské podniky musí často překlenout období, kdy je jejich produkce ztrátová, a doufat v příznivější vývoj tržních cen v budoucnosti, v závislosti na posílení poptávky

Zemědělská produkce je silně závislá na přírodních podmínkách. Limitujícími faktory jsou zejména klimatické podmínky, které závisejí na zeměpisné poloze, nadmořské výšce apod., a kvalita půdy, na které podnik hospodaří.

Zemědělskou výrobu provází četná rizika. Jde především o rizika klimatická, nakažová a genetická. Tyto faktory mohou ohrožovat či snižovat výsledek zemědělské výroby. Nepříznivý vývoj počasí může způsobit sucho, nadměrné srážky, mrazy v období vegetace, případně vznik živelných pohrom. Proti těmto rizikům se zemědělský podnik nemůže bránit. Lze využít kvalitní pojištění, které je ale finančně velmi nákladné.

Specifik, která odlišují zemědělskou výrobu od průmyslové výroby je celá řada. Vzhledem k tomu, že zemědělská produkce je zdrojem obživy obyvatelstva, má produkční i mnohé mimoprodukční funkce, je státní regulace formou dotací a různých podpor opodstatněná.

2. Přehled literatury

2.1. Charakteristika finanční analýzy

V současnosti dochází k neustálým změnám ekonomického prostředí. Chce-li dnešní podnik v tržním prostředí uspět, bez rozboru své finanční situace se neobejde.

Dříve, než může být učiněno jakékoliv dobré finanční rozhodnutí, musí finanční manažer spolu se svými analytiky obstarat a zhodnotit relevantní skutečnosti. (Blaha, Jindřichovská, 2006)

Při rozhodování o podniku se využívá účetnictví, které do jisté míry poskytuje přesné peněžní údaje vztahující se ale pouze k jednomu časovému okamžiku. Při hodnocení finančního zdraví podniku jsou pak tato data podrobena finanční analýze.

Základním cílem finančního řízení podniku je dosahování finanční stability, kterou lze hodnotit pomocí dvou základních kritérií:

- *Schopnost vytvářet zisk*, zajišťovat přírůstek majetku a zhodnocovat vložený kapitál
- *Zajištění platební schopnosti podniku*, protože bez platební schopnosti nemůže firma dlouhodobě fungovat

V praxi požadujeme, aby podnik vytvářel zisk, aniž by ohrozil platební schopnost. Aby dokázal najít takovou úroveň likvidního majetku, která zajistí jak platební schopnost, tak neohrozí schopnost výdělkovou. (Růčková, 2015)

Existuje řada zásad a pravidel, jejichž dodržováním by nemělo dojít k ohrožení platební schopnosti podniku.

Opačným stavem finančního zdraví podniku je finanční tíseň. Takováto situace vyžaduje zásadních změn v činnosti podniku a ve způsobu financování. Mezi finančním zdravím, které je stavem velmi relativním, a finanční tísni existuje široký prostor, ve kterém se podnik může nacházet, balancovat blíže jednomu nebo druhému stavu. Představa finančně zdravého podniku záleží na účelu, pro který se finanční zdraví analyzuje. (Holečková, 2008)

2.2. Podstata a cíl finanční analýzy

Finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Jejím hlavním smyslem je připravit podklady pro kvalitní rozhodování o fungování podniku. (Růčková, 2015)

Cílem finanční analýzy je poznat finanční zdraví firmy, identifikovat slabiny, které by mohly v budoucnosti vést k problémům, a determinovat silné stránky, na kterých by firma mohla stavět. (Blaha, Jindřichovská, 2006)

Informace získané pomocí finanční analýzy umožňují dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, představují podklad pro rozhodování managementu. (Sedláček, 2011)

Cílem finanční analýzy podniku je zpravidla:

- Posouzení vlivu vnitřního a vnějšího prostředí podniku
- Analýza dosavadního vývoje podniku
- Komparace výsledků analýzy v prostoru
- Analýza vztahů mezi ukazateli (pyramidální rozklady)
- Poskytnutí informací pro rozhodování do budoucnosti
- Analýza variant budoucího vývoje a výběr nejvhodnější varianty
- Interpretace výsledků včetně návrhů ve finančním plánování a řízení podniku

(Sedláček, 2011)

Finanční analýza může odpovědět na mnohé otázky týkající se pohybu kapitálu ve firmě, kvality jeho řízení a vlivu firemního hospodaření na postavení firmy na trhu. (Blaha, Jindřichovská, 2006)

2.3. Druhy finanční analýzy

Při analýze se směřuje pozornost na současný a minulý stav podniku, přičemž se snažíme odhadnout jeho další vývoj. Provádí se analýza kvalitativní, která ovšem nevychází z finančních informací firmy, nýbrž jedná se o image firmy, strukturu vlastnictví apod., a analýza kvantitativní, jež vychází z účetních výkazů zkoumané společnosti.

Podle toho, kdo provádí a potřebuje finanční analýzu, ji můžeme rozdělit do dvou oblastí. Jde především o odlišnou dostupnost informací:

- **Externí finanční analýza** slouží externím uživatelům finanční analýzy, kteří posuzují finanční důvěryhodnost podniku. Vychází ze zveřejňovaných finančních a účetních informací a jiných veřejně dostupných zdrojů.
- **Interní finanční analýza** slouží pro potřeby podniku a provádí ji, buď podnik sám, nebo tuto činnost zadá jiné externí firmě, která se na tuto činnost specializuje. Podklady pro interní finanční analýzu jsou interní informace - údaje finančního, manažerského nebo vnitropodnikového účetnictví, z podnikových kalkulací, statistiky, plánu apod.

2.4. Uživatelé finanční analýzy

Informace, které se týkají finanční situace podniku, jsou předmětem zájmu mnoha subjektů přicházejících tak či onak do kontaktu s daným podnikem. Finanční analýza je důležitá pro akcionáře, věřitele a další externí uživatele, rovněž tak i pro podnikové manažery. Každá z těchto skupin má své specifické zájmy, s nimiž je spojen určitý typ ekonomických rozhodovacích úloh. (Grünwald&Holečková, 2009)

Všichni uživatelé ještě před zpracováním analýzy musí formulovat cíl, k němuž hodlají vypracovanou analýzou dospět. Na základě těchto cílů volíme poté takovou metodu, aby odpovídala jednak z hlediska časové náročnosti a jednak také z hlediska finanční náročnosti, tedy z pohledu nákladů na její vypracování. V tomto okamžiku už se postup rozchází podle cílové skupiny, pro kterou se finanční analýza zpracovává. (Růčková, 2015)

Stejně jako druhy finanční analýzy, tak i uživatele jejich výsledků můžeme dělit na interní a externí:

Interní uživatelé:

- **Manažeři** využívají informace poskytované finančním účetnictvím, které je základem pro finanční analýzu, především pro dlouhodobé i operativní finanční řízení podniku. Podnikový management má však přístup k finančním informacím v mnohem širším spektru průběžně a není závislý jen na účetní závěrce. (Grünwald&Holečková, 2009)
- **Zaměstnanci** se zajímají o jistoty zaměstnání, o mzdové a sociální perspektivy.

Externí uživatelé finanční analýzy

- **Akcionáři a ostatní investoři** (společníci, majitelé firmy, případně členové družstva), kteří do podniku vložili kapitál, mají prioritní zájem o finančně-účetní informace.
- **Banky a jiní věřitelé** hledají co nejvíce informací o finančním stavu potenciálního dlužníka, aby mohli vhodně posoudit, zda poskytnout úvěr, v jaké výši a za jakých podmínek.
- **Obchodní partneři**- dodavatele zajímá především schopnost podniku hradit splatné závazky, jejich cílem je zajistit svůj odbyt u perspektivního zákazníka. Odběratelé potřebují mít jistotu, že dodavatelský podnik bude schopen dostát svým závazkům, jelikož jsou svým způsobem při své vlastní produkci závislí na jeho dodávkách.
- **Konkurenti** se zajímají o hospodaření podobných podniků nebo celého odvětví za účelem srovnání a případné vylepšení své činnosti.
- **Stát a jeho orgány** se zajímají o finančně-účetní data z mnoha důvodů, např. pro statistiku, pro plnění daňových povinností, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, rozdělování finanční výpomoci apod. (Grünwald&Holečková, 2009)

- **Další uživatelé finanční analýzy** – analytici, daňoví poradci, oceňovatelé podniku, burzovní makléři, odborové svazy, univerzity, novináři, veřejnost. (Grünwald&Holečková, 2009)

2.5. Postup práce finančního analytika

Práce finančního analytika se dá rozdělit do pěti postupných kroků:

- 1) **Stanovení účelu finanční analýzy** – podstatné je k jakému účelu bude finanční analýza sloužit., podle účelu se posléze volí metody finanční analýzy a hloubka provedené analýzy. Jiné metody bude používat management při řízení podniku, jiné metody použije banka pro zjišťování bonity svého klienta, nebo investor pro rozhodování o investicích do cenných papírů. Nejpodrobnější bude asi analýza pro interní potřeby managementu. (Marek, 2009)
- 2) **Příprava vstupních dat** – základní zdroje informací pro finanční analýzu tvoří účetní výkazy. Při rozboru hospodaření v průběhu roku se vychází z měsíčních či čtvrtletních hodnot, případně se čerpají informace přímo z účetních knih či dokonce z jednotlivých účetních dokladů. Pro srovnání analyzovaného podniku s vnějším okolím je vhodné získat data i o srovnatelných konkurenčních podnicích.
- 3) **Základní vyšetření** – finanční analytik vypočítá nejdříve hodnoty jednotlivých ukazatelů a následně může provést i pyramidální rozklad některých z nich. (Marek, 2009)
- 4) **Specifické vyšetření** – v případě, že je finanční analytik dostatečným odborníkem na řešení dané problematiky, získané hodnoty jednotlivých ukazatelů dále analyzuje, případně přenechá další postup specialistovi, jenž za něho realizuje toto specifické vyšetření. (Marek, 2009)
- 5) **Stanovení diagnózy a léčebného procesu** – finanční analytik stanoví diagnózu finančního zdraví podniku a navrhne opatření na zlepšení finanční situace a zvýšení výkonnosti podniku. (Marek, 2009)

Finanční analytik může při své práci vystupovat, buď jako interní analytik a to v případě, že jsou mu k dispozici interní účetní data analyzované firmy, nebo externí analytik v případě, že čerpá pouze z veřejně dostupných účetních výkazů.

2.6. Zdroje finanční analýzy

Zdroje finanční analýzy by měly být nejen kvalitní, ale také komplexní, aby byla podchycena všechna data, která by mohla jakkoliv zkreslit výsledky hodnocení finančního zdraví firmy. Základní data pro finanční analýzu jsou nejčastěji čerpána z účetních výkazů. (Růčková, 2015)

Účetní výkazy můžeme rozdělit na **finanční účetní výkazy**, které jsou součástí roční účetní závěrky a poskytují informace zejména externím uživatelům a **vnitropodnikové účetní výkazy**, které nemají právně stanovenou úpravu a vycházejí z vnitřních potřeb podniku.

Nejdůležitějším podkladem pro finanční analýzu je roční účetní závěrka, jejíž součástí jsou rozvaha (balance), výkaz zisku a ztráty (výsledovka) a výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (výkaz cash flow). (Růčková, 2015)

2.6.1. Rozvaha

Rozvaha zachycuje stav majetku (aktiva) a zdrojů jejich financování (pasiva) vždy k určitému datu. Nejčastějším druhem rozvahy je řádná, která se sestavuje vždy ke konci účetního období, ale může jít i o rozvahu mimořádnou nebo mezitímní. Vlastností rozvahy je její bilanční forma, kdy se stav aktiv musí rovnat stavu pasiv, respektive, že žádná firma nemůže mít více majetku, než má zdrojů. (Růčková, 2015)

$$\text{Aktiva} = \text{Dlouhodobý majetek} + \text{Oběžná aktiva}$$

$$\text{Pasiva} = \text{Vlastní kapitál} + \text{Cizí kapitál} + \text{Krátkodobé závazky}$$

- **Složky aktiv**

- aktiva jsou uspořádána jednak podle funkce, kterou v podniku plní, dále podle času, po kterou je majetek v podniku vázán, a také podle stupně jejich likvidity (Kislingerová, 2007)
- aktiva tvoří dvě základní složky, a to:

- **Dlouhodobý majetek (stálá aktiva)** členíme na dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a finanční majetek. Dlouhodobý majetek je nejméně likvidní a je v podniku vázán déle než jeden rok.

- **Oběžný majetek** tvoří především zásoby, peníze na účtech a v pokladně, krátkodobé pohledávky a krátkodobé cenné papíry. Úlohou oběžného majetku je zajišťovat plynulost reprodukčního procesu, jednotlivé části tohoto majetku neustále obíhají, mění postupně svoji podobu. (Kislingerová, 2007)

Složky pasiv

– člení se na dvě základní skupiny, se kterými podnik pracuje.

- **Vlastní kapitál** – je kapitál, který patří majiteli podniku. Výše vlastního kapitálu se mění v závislosti na výsledku hospodaření. Složkami vlastního kapitálu je základní kapitál, kapitálové fondy, zákonné rezervní fondy, výsledek hospodaření minulých let a hospodářský výsledek hospodaření účetního období.
- **Cizí zdroje** neboli cizí kapitál je dluhem podniku, který podnik musí v určené době splatit. Podle délky této doby jej dělíme na *krátkodobý cizí kapitál*, kterými jsou závazky splatné do jednoho roku a *dlouhodobý cizí kapitál* se splatností delší než 1 rok.

2.6.2. Výkaz zisku a ztráty

Smyslem sestavování výkazu zisku a ztráty neboli výsledovky je informovat o výsledku, kterého podnik dosáhl svou podnikatelskou činností za určité období a vyčísluje jeho dílčí složky.

Výkaz zisku a ztráty zachycuje vztahy mezi výnosy a náklady (nikoliv příjmy a výdaje), které podnik vynaložil ke své podnikatelské činnosti, jeho výsledek hospodaření, který může být z matematického hlediska kladný ve formě zisku nebo záporný ve formě ztráty.

$$\text{VÝNOSY} - \text{NÁKLADY} = \text{VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ (zisk nebo ztráta)}$$

Výsledovka rozlišuje výsledek hospodaření na provozní, finanční a mimořádný. Součtem provozního a finančního výsledku hospodaření a odečtením daně z příjmu za běžnou činnost dostaneme výsledek hospodaření z běžné činnosti.

Ve finanční analýze se rozlišuje několik druhů výsledku hospodaření, viz následující tabulka.

Tabulka č. 1: Nejpoužívanější kategorie zisku

ZISK
Hospodářský výsledek za účetní období (EAT)
+ daň z příjmu za mimořádnou činnost
+ daň z příjmu za běžnou činnost

= zisk před zdaněním (EBT)
+ nákladové úroky

= zisk před úroky a zdaněním (EBIT)
+ odpisy

= zisk před úroky, odpisy a zdaněním (EBITDA)

Zdroj: (Kislingerová, 2007), vlastní zpracování

Informace získané z uspořádaného výkazu zisku a ztráty lze bezprostředně použít pro rozbor hospodaření podniku, především pro výpočet různých ukazatelů rentability. Z hlediska finanční analýzy mají největší význam výnosy, tržby, provozní výsledek hospodaření, nákladové úroky, výsledek hospodaření za běžnou činnost. (Grünwald&Holečková, 2009)

2.6.3. Přehled o peněžních tocích (výkaz o cash flow)

Akruální princip podvojného účetnictví má za následek, že podnik může být ziskový, ale může být současně i platebně neschopný. Výkaz o cash flow informuje o příjmech a výdajích, které v podniku v minulém účetním období proběhly. Pro platební schopnost je nutné, aby příjmy převyšovaly výdaje.

Peněžním tokem se rozumí pohyb peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Peněžními prostředky jsou peníze v pokladně včetně cenin, peníze na účtu a peníze na cestě. Peněžními ekvivalenty jsou termínované vklady s maximální výpovědní lhůtou do tří měsíců a likvidní obchodovatelné cenné papíry. Jde o krátkodobý likvidní majetek, který je snadno směnitelný za hotové peníze. (Kislingerová, 2007)

Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období se rovná součtu peněžních prostředků na začátku období a peněžních toků z platebních operací. (Kislingerová, 2007)

Peněžní toky se dle činnosti podniku člení na:

- **Peněžní toky z provozní činnosti** – se týkají základní výdělečné činnosti podniku
- **Peněžní toky z investiční činnosti** – souvisí s pohybem dlouhodobého majetku, jeho pořízením, vyřazením ale také s poskytováním půjček a výpomocí, které ovšem nejsou považovány za provozní činnost.
- **Peněžní toky z finanční činnosti** – se týkají změn ve výši a struktuře vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků

Pro vykázání cash flow se používají dvě metody, **metoda přímá** a **metoda nepřímá**. Každá účetní jednotka si může vybrat, kterou z metod bude používat, ale podniková praxe v převažující míře využívá metodu nepřímou. (Kislingerová, 2007)

- **Metoda přímá** – vykazují se hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů
- **Metoda nepřímá** – vykazují se peněžní toky za provozní činnost, upravuje se hospodářský výsledek o nepeněžní operace (odpisy, tvorba a čerpání rezerv a opravných položek apod.), o změnu stavu zásob, pohledávky a závazky a položky náležející do finanční nebo investiční činnosti, např. zisk nebo ztráta z prodeje dlouhodobého majetku.

2.6.4. Příloha účetní závěrky

Účelem přílohy účetní závěrky je podat doplňující a vysvětlující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty především externím uživatelům účetní závěrky a pomoci jim tím k lepšímu úsudku o finanční situaci podniku. Základním předpokladem je spolehlivost, neutralita a srozumitelnost vedení účetních záznamů. Uvádí se v ní např. použité účetní metody, obecné účetní zásady a způsoby oceňování apod. Součástí přílohy účetní závěrky může být i výkaz změn ve vlastním kapitálu. (Kislingerová, 2007)

2.6.5. Výroční zpráva

Povinné náležitosti výroční zprávy jsou upravené v §21 *zákona o účetnictví* č. 563/1991 Sb. Výroční zpráva povinně obsahuje např. informace o minulém vývoji činnosti účetní jednotky, o skutečnostech, které nastaly až po konci rozvahového dne, o předpokládaném vývoji společnosti, o výdajích v oblasti výzkumu a vývoje, o emisi vlastních akcií apod.

2.7. Metody finanční analýzy

Z legislativního hlediska není nikde jasně dáno, jaké metody a postupy musí být při finanční analýze použity. Vyvinuly se určité obecně přijímané analytické postupy a techniky, které vedou stejně jako účetnictví k věrnému a poctivému obrazu o majetkové, finanční a důchodové situaci. (Grünwald&Holečková, 2009)

Metoda finanční analýzy se vybírá podle:

- **Účelu**, pro jaký má být finanční analýza zpracována.
- **Nákladnosti** – podle potřebného času a kvalifikované práce se může lišit nákladnost prováděné analýzy. Je proto nutné si uvědomit přiměřenou návratnost takto vynaložených prostředků, hloubku a rozsah analýzy.
- **Spolehlivosti** můžeme zvýšit kvalitnějším využitím dostupných dat. Čím spolehlivější budou vstupní informace, tím spolehlivější by měly být výsledky finanční analýzy.

V závislosti na čase rozdělujeme finanční analýzu na analýzu *ex post*, která je založena na retrospektivních datech, a analýzu *ex ante*, orientovanou do budoucna, jejímž cílem je předvídat vývoj podniku v nejbližších letech a odhalit případné finanční ohrožení. (Sedláček, 2011)

Klasická finanční analýza obsahuje dvě navzájem propojené části:

2.7.1. Fundamentální (kvalitativní) analýza

Fundamentální analýza je založena na rozsáhlých znalostech vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými jevy, na zkušenostech odborníků a jejich subjektivních odhadech. (Sedláček, 2011)

Východiskem fundamentální analýzy podniku je obvykle identifikace prostředí, ve kterém se podnik nachází. Zkoumá se vliv vnitřního i vnějšího ekonomického prostředí podniku, právě probíhající fáze života podniku a charakteristika podnikových cílů. (Sedláček, 2011)

Patří sem SWOT analýza, matice BCG, metoda kritických faktorů úspěšnosti apod. (Sedláček, 2011)

2.7.2. Technická analýza

Technickou analýzu chápeme jako kvantitativní zpracování ekonomických dat s použitím matematických, matematicko-statistických a dalších algoritmizovaných metod. Výsledky zpracování jsou znovu kvantitativně a kvalitativně zhodnocovány.

Podle účelu, ke kterému analýza slouží, a podle dat, která používá, se rozlišuje:

2.7.3. Analýza absolutních ukazatelů

Absolutními ukazateli jsou stavové a tokové ukazatele, které vyčteme z účetních výkazů. Využíváme jich k analýze trendů a srovnávání v časových řadách. Jejich nevýhodou je, že tímto způsobem nelze mezi sebou porovnávat rozdílně velké podniky. Proto, aby byla zajištěna spolehlivost výpočtů, musí být časové řady dostatečné délky.

Stavové ukazatele uvádí údaje o stavu majetku a finančních zdrojů v rozvaze, tokové ukazatele vypovídají o vývoji ekonomické skutečnosti za určité období. Příkladem těchto ukazatelů jsou například výnosy a náklady či tvorba výsledku hospodaření.

Analýza stavových (absolutních) ukazatelů v sobě zahrnuje především horizontální a vertikální analýzu.

- **Horizontální analýza** neboli analýza trendů (analýza “po řádcích”) se zabývá porovnáváním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Může se jednat o absolutní změny nebo procentní změny. Pro spolehlivější interpretaci výsledků propočtů je však nutné posuzovat dostatečně dlouhé časové řady, zajistit srovnatelnost údajů v časové řadě, pokud možno vyloučit z údajů náhodné vlivy, například opravy vyvolané přírodními katastrofami apod. (Mrkvička&Kolář, 2006)

Absolutní změna = ukazatel $roku_t$ - ukazatel $roku_{t-1}$

$$\text{Procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna} * 100}{\text{ukazatel}_{t-1}}$$

Výstupy z horizontální analýzy lze vyjádřit i ve formě bazických nebo řetězových indexů.

- **Vertikální (procentní) analýza** – metoda spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jediné zvolené základně (100%). Pro rozbor rozvahy je jako základ 100% zvolena výše aktiv celkem nebo pasiv celkem, pro rozbor výkazu zisku a ztráty je to velikost celkového obratu, tj. výnosy celkem. (Mrkvička&Kolář, 2006)
 - tento rozbor je vyjádřen procentuálně a je tedy vhodnější k mezipodnikovému srovnání a jeho další výhodou je, že nezávisí na meziroční inflaci a umožňuje tedy srovnatelnost výsledků analýzy z různých let. (Sedláček, 2011)

2.7.4. Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele jsou také nazývány jako fondy finančních prostředků. Zřejmě nejdůležitějším z nich je výpočet pracovního kapitálu.

- **Čistý pracovní kapitál** – je relativně volný kapitál, který je využíván k zajištění hladkého průběhu hospodářské činnosti. (Sedláček, 2011)
 - velikost čistého pracovního kapitálu je významným indikátorem platební schopnosti podniku. Čím vyšší je čistý pracovní kapitál, tím větší by měl být při dostatečné likvidnosti jeho složek schopnost podniku hradit své závazky. Nabývá-li ukazatel záporné hodnoty, jedná se o tzv. nekrytý dluh. (Mrkvička&Kolář, 2006)

$$\text{ČPK} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Krátkodobá pasiva}$$

$$\text{ČPK} = (\text{Dlouhodobé závazky} + \text{Vlastní kapitál}) - \text{Stálá aktiva}$$

- **Čisté pohotové prostředky** (peněžní finanční fond) – se používá pro sledování okamžité likvidity. Oběžná aktiva totiž mohou obsahovat málo likvidní položky nebo dokonce dlouhodobě nelikvidní.
 - je to rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky

$$\text{ČPP} = \text{pohotové finanční prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

- **Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond** (čistý peněžní majetek)– jde o určitý kompromis mezi čistým pracovním kapitálem a čistými pohotovými prostředky. Od oběžného majetku odečteme zásoby, nelikvidní pohledávky a krátkodobé závazky. (Mrkvička&Kolář, 2006)

$$\text{ČPPF} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby} - \text{Nelikvidní pohledávky} - \text{Krátkodobé závazky}$$

2.7.5. Analýza poměrových ukazatelů

Finanční poměrové ukazatele vyjadřují podíl mezi dvěma nebo více absolutními ukazateli. Nejčastěji vycházejí z rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

Poměrové ukazatele jsou nejoblíbenější a také nejrozšířenější metodou finanční analýzy, neboť umožňují získat rychlý a nenákladný obraz o základních finančních charakteristikách podniku. (Sedláček, 2011)

Nejčastějšími typy poměrových ukazatelů jsou ukazatele rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti, kapitálového trhu.

Rozlišujeme poměrové ukazatele:

- **Podílové** – dávají do poměru část celku a celek (např. podíl vlastního kapitálu k celkovému kapitálu)
- **Vztahové** – dávají do poměru samostatné veličiny (např. poměr zisku k celkovým aktivům) (Sedláček, 2011)

Ukazatele mohou být uspořádány do soustavy *paralelní* (bloky ukazatelů měří určitou stránku finanční situace a jsou si vzájemně rovnocenné) nebo *pyramidové* (rozklad syntetického ukazatele slouží k objasnění příčiny). (Kislingerová, 2007)

- **Ukazatele rentability** (ziskovosti, návratnosti)

- rentabilita vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu, je to poměr zisku a vloženého kapitálu.

- **Rentabilita aktiv** (též produkční síla) (ROA- Return on Assets) – je klíčovým měřítkem rentability. Poměruje zisk a celková aktiva investovaná do podnikání, nerozlišuje, zda se jedná o kapitál vlastní nebo cizí.
– v čitateli je použit zisk před zdaněním a nákladovými úroky, tento vzorec je tedy vhodný pro podniky s různým daňovým zatížením nebo zadlužením. (Kislingerová, 2007)

$$\text{ROA} = \text{EBIT} / \text{AKTIVA}$$

- **Rentabilita vlastního kapitálu** (ROE – Return on Equity) – tímto ukazatelem vlastníci jako akcionáři, společníci a další investoři, zjišťují, zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos, zda se využívá s intenzitou odpovídající velikosti jejich rizika. Pro investora je důležité, aby ukazatel ROE byl vyšší než úroky, které by obdržel při jiné formě investování. (Sedláček, 2011)

$$\text{ROE} = \text{EAT} / \text{Vlastní kapitál}$$

- **Rentabilita vloženého kapitálu** (ukazatel míry zisku) (ROI – return on investment)
 - vyjadřuje, s jakou účinností působí celkový kapitál vložený do podniku, nezávisle na zdroji financování. (Sedláček, 2011)

$$\text{ROI} = \text{EBIT} / \text{celkový kapitál}$$

- **Rentabilita tržeb** (ROS – return on sales) – porovnává zisk vztažený k tržbám a pomáhá při rozhodování o zvýšení výroby a prodeje využíváním volné kapacity (Mrkvička&Kolář, 2006)
 - ukazatel vyjadřuje, kolik Kč čistého zisku připadá na 1 Kč tržeb

$$\text{ROS} = \text{EBIT} / \text{Tržby}$$

➤ Ukazatele aktivity

– měří, jak efektivně podnik hospodaří se svým majetkem (aktivy). Má-li jich více, než je důležité, vznikají mu zbytečné náklady a tím i nízký zisk. Má-li jich nedostatek, pak se musí vzdát mnoha potenciálně výhodných podnikatelských příležitostí a přichází o výnosy, které by mohl získat. (Sedláček, 2011)

- Pomocí ukazatelů aktivity můžeme zjistit, kolik aktiv podnik potřeboval pro zajištění objemu tržeb.

- Ukazatele aktivity lze v zásadě rozdělit na *počet obrátů* a *dobu obrátu*. (Kislingerová, 2007)

- **Obrat aktiv** – měří efektivnost využívání celkových aktiv. Udává, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok. Podle odvětví, v jakém firma podniká, se mohou dosažené hodnoty lišit, ale obrat aktiv by měl být větší než jedna.

$$\text{Obrat aktiv} = \text{Tržby} / \text{Aktiva celkem}$$

- **Obrat dlouhodobého majetku** – měří efektivnost využívání fixních aktiv a udává, množství obrátů dlouhodobého majetku v tržby za rok.

$$\text{Obrat dlouhodobého majetku} = \text{Tržby} / \text{Dlouhodobý majetek}$$

- **Obrat zásob** – udává, kolikrát je každá položka zásob v průběhu roku prodána a opětovně pořízena.

Obrat zásob = Tržby/Zásoby

- **Doba obratu zásob** – vyjadřuje průměrný počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich spotřeby nebo prodeje. U zásob hotových výrobků a zboží rovněž posuzuje jejich likviditu, neboť udává dobu jejich přeměny na hotovost či pohledávku.

$$\text{Doba obratu zásob} = \text{Zásoby} / (\text{Tržby}/360)$$

Pakliže se obratovost zásob zvyšuje a naopak doba obratu se snižuje, pak by měl být podnik v oblasti zásob efektivní. Je ale nutné udržovat stav zásob na takové úrovni, aby nebyla narušena plynulost výroby. Mluvíme o tzv. optimalizaci zásob. (Kislingerová, 2007)

- **Doba splatnosti pohledávek** (průměrná doba splatnosti pohledávek) – výsledkem je počet dní, během nichž je inkaso peněz za každodenní tržby zadrženo v pohledávkách. Po tuto průměrnou dobu musí podnik čekat na inkaso plateb za své již provedené tržby. Tuto dobu je vhodné porovnat s běžnou platební podmínkou, za kterou podnik fakturuje své zboží. Je-li delší, obchodní partneři neplní své závazky včas a při přetrvávajícím zpožděním plateb může podniku dokonce hrozit druhotná platební neschopnost. (Sedláček, 2011)

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \text{Obchodní pohledávky}/\text{denní tržby na fakturu}$$

- **Doba obratu závazků** (doba provozního úvěru) – udává, jak dlouho firma odkládá platbu faktur svým dodavatelům. (Sedláček, 2011)

$$\text{Doba obratu závazků} = \text{Závazky vůči dodavatelům}/\text{denní tržby na fakturu}$$

Na závěr je přínosné srovnat dobu obratu pohledávek a dobu obratu závazků a posoudit, zda je firma spíše ve výhodě či v nevýhodě.

➤ **Ukazatele zadluženosti**

- měří rozsah, v jakém podnik používá k financování dluhy, tedy jak je zadlužen. Zadluženost není pouze negativní stránkou podnikání, ale její růst může i přispět k celkové rentabilitě, ale zároveň zvyšuje riziko finanční nestability. (Sedláček, 2011)

- **Celková zadluženost** (ukazatel věřitelského rizika) – věřitelé preferují nízký ukazatel zadluženosti, jelikož měříme podíl cizího kapitálu a celkového majetku. Čím větší je podíl vlastního kapitálu, tím je nižší riziko, že podnik nedostojí svým závazkům. Naopak vlastníci hledají větší finanční páku, aby znásobili svoje výnosy (Sedláček, 2011)

$$\text{Celková zadluženost} = \text{cizí kapitál} / \text{aktiva}$$

- **Koeficient zadluženosti** (míra zadluženosti) – má stejnou vypovídací schopnost jako celková zadluženost, celková zadluženost roste lineárně až do 100%, zatímco koeficient zadluženosti roste exponenciálně až k ∞ . (Sedláček, 2011)

$$\text{Koeficient zadluženosti} = \text{cizí kapitál} / \text{vlastní kapitál}$$

- **Úrokové krytí** – tento ukazatel informuje o tom, kolikrát převyšuje zisk placené úroky. Pokud je ukazatel roven jedné, znamená to, že na zaplacení úroků je třeba celého zisku a na akcionáře nezbude nic. (Sedláček, 2011)

$$\text{Úrokové krytí} = \text{EBIT} / \text{úroky}$$

Ukazatele likvidity

K tomu, aby podnik mohl dlouhodobě existovat, musí být nejen přiměřeně rentabilní, výnosný, ale musí být současně schopen uhradit své potřeby. Likvidita je nezbytnou podmínkou pro dlouhodobou existenci podniku. (Kislingerová, 2007)

Likvidita určité složky představuje vyjádření vlastnosti dané složky rychle a bez velké ztráty hodnoty se přeměnit na peněžní hotovost. Naproti tomu likvidita podniku je vyjádřením schopnosti podniku uhradit včas své platební závazky. (Růčková, 2015)

- **Okamžitá likvidita** (likvidita I. stupně) – vstupují do ní jen ty nejlikvidnější položky z rozvahy, kterými jsou peníze v pokladně, na běžných účtech a peněžní ekvivalenty, kterými jsou volně obchodovatelné cenné papíry. Ze zdrojů se posuzují krátkodobé závazky, běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Doporučená hodnota pro ČR je v rozmezí 0,2 – 0,6. (Růčková, 2015)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \text{pohotové platební prostředky} / \text{dluhy s okamžitou splatností}$$

- **Pohotová likvidita** (likvidita II. stupně) – podle definice této likvidity by měl být podnik schopen vyrovnat se se svými závazky, aniž by musel prodat své zásoby. Doporučené hodnoty jsou v rozmezí 1 – 1,5. Vyšší hodnota bude příznivá pro věřitele, ale nevýhodná pro vlastníky a akcionáře, neboť nadměrná výše oběžných aktiv vede k neproduktivnímu využívání vložených prostředků. (Růčková, 2015)

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{Oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobé dluhy}$$

- **Běžná likvidita** – (likvidita III. stupně) – ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky, neboli vypovídá o tom, jak by byl podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku na hotovost. Hodnoty ukazatele by měly být v rozmezí 1,5 až 2,5. (Růčková, 2015)

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé dluhy}$$

Chceme-li získat objektivní náhled na likviditu podniku, je dobré ji sledovat v delší časové řadě, doporučené hodnoty se u různých odvětví mohou lišit.

2.7.6. Analýza soustav ukazatelů

Jednotlivé rozdílové a poměrové ukazatele mohou mít samy o sobě omezenou vypovídací schopnost. K posouzení celkové finanční situace podniku se proto vytváří soustavy ukazatelů označované také často jako analytické systémy nebo modely finanční analýzy.

Rozlišujeme:

- **Soustavy hierarchicky uspořádaných ukazatelů** (pyramidové soustavy ukazatelů)
 - mezi jednotlivými ukazateli existují vzájemné závislosti. Pyramidové soustavy ukazatelů rozkládají ukazatel na vrcholu pyramidy do dalších dílčích ukazatelů pomocí multiplikačních nebo aditivních vazeb. (Sedláček, 2011)
- **Soustavy účelově vybraných ukazatelů** – cílem je sestavit takové výběry ukazatelů, které by dokázaly kvalitně diagnostikovat finanční situaci podniku, respektive predikovat jeho finanční tíseň. (Sedláček, 2011)
 - podle účelu jejich použití se člení na:
 - **Bonitní modely** – snaží se pomocí výběru několika málo ukazatelů vyjádřit finanční situaci, resp. pozici podniku (mezipodnikové srovnání).
 - nejpoužívanější model je IN99 vytvořený manželi Neumaierovými.
 - **Bankrotní modely** – představují systémy včasného varování, neboť podle chování vybraných ukazatelů indikují případné ohrožení finančního zdraví podniku. (Sedláček, 2011)
 - neznámější je Altmanův model (Z-score) nebo model IN95 od manželů Neumaierových.

3. Metodika - finanční analýza vybraného zemědělského podniku

Cíl

Cílem této práce je zhodnotit vývoj hospodaření vybraného zemědělského podniku v delší časové řadě a identifikovat faktory, které ovlivňují ekonomickou stabilitu podniku. K dosažení uvedeného cíle bude použita finanční analýza podle vybraných metod uvedených v předešlé teoretické části práce. K finanční analýze poslouží data získaná z vlastní databáze zemědělských podniků zpracované na Katedře účetnictví a financí Ekonomické fakulty Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích. Podklady pro finanční analýzu budou rozvahy a výkazy zisků a ztrát v časové řadě let 2009 až 2015. Pro výpočty budou použity vzorce uvedené výše v teoretické části práce.

Vzhledem k ochraně podnikatelských subjektů jsou poskytnutá data anonymní, název společnosti není znám. Proto bude v následující charakteristice zkoumaného podniku využíváno jen omezených informací, které se týkají podnikatelské činnosti družstva a informací, které jsou součástí již zmiňovaných účetních výkazů.

Postup finanční analýzy

K finanční analýze bude použita horizontální analýza rozvahy a výkazu zisků a ztrát, která je vyjádřena jako absolutní či relativní (uvedeno v procentech) změna proti předešlému období.

Bude následovat vertikální analýza rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Vertikální analýzou se porovnávají jednotlivé části celku vždy k celkovému základu, je to tedy procentuální podíl k celku. Výsledky slouží ke zkoumání majetkové struktury podniku a k porovnání případných změn ve struktuře majetku.

V další části bude provedena analýza rozdílových ukazatelů, konkrétně bude vypočítán čistý pracovní kapitál pro všechny sledované roky.

V dalším kroku bude provedena analýza poměrových ukazatelů, a to ukazatelů rentability, ukazatelů likvidity, ukazatelů aktivity a ukazatelů zadluženosti.

Zjištěné výsledky budou porovnány s výsledky průměrného podniku hospodařícího v podobných podmínkách jako analyzované družstvo. Uvedenými podmínkami pro srovnání je LFA-O (podniky patřící mezi ostatní méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními). Podklady pro uvedené srovnání pocházejí z veřejně dostupné zemědělské datové sítě FADN. Pro srovnání poslouží jen data právnických osob v časových řadách let 2009 až 2013, protože nejaktuálnější rok této databáze je rok 2013. Vzhledem k tomu, že jsou statistická data uvedena v jednotkách 1Kč na 1ha, pokud to bude nutné, budou všechny srovnávané ukazatele přepočítané na 1 tisíc Kč na 1 ha, případně na procenta.

4. Výsledky

4.1. Charakteristika analyzovaného podniku

Podnik, který bude v této práci finančně analyzován, podniká na území Jihočeského kraje, kde je zapsán v obchodním rejstříku jako družstvo. Tento malý podnik v roce 2015 hospodařil na zemědělské půdě o výměře 1021 ha, z toho 755 ha byla orná půda a 266 ha louky.

Podle LFA členění je tento podnik zařazen do LFA-O, neboli patří mezi ostatní méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními. Průměrná nadmořská výška oblasti, na které družstvo hospodaří, je 550 m nad mořem.

Charakteristika LFA – O

Jako ostatní LFA jsou vymezeny obce, případně katastrální území, které v rámci kraje mají hustotu obyvatel menší než 75 obyvatel/km² a podíl pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybolovu na ekonomicky aktivním obyvatelstvu tvoří více než 8%, a zároveň mají v rámci okresu výnosnost zemědělské půdy nižší než 34 bodů (zdroj: MZe)

Výrobní činnost družstva je smíšená, zaměřuje se na rostlinnou i živočišnou výrobu. Součástí živočišné výroby byl do roku 2009 mimo jiné i chov prasat, avšak v následujících letech už se družstvo specializovalo pouze na chov skotu a dojnic. Rostlinná výroba družstva spočívá v polní výrobě. Z celkové osevní plochy 755 ha bylo v roce 2015 oseto 355 ha obilovinami a to převážně pšenice ozimá, dále pšenice jarní, ječmen ozim a oves. Velký podíl zaujímal také řepka, mák a kukuřice.

Podíl tržeb z produkce mléka v roce 2015 činil 25%, z chovu skotu 17% a z polní výroby 22%. Ovšem největší podíl na podnikových tržbách celkem 36% tvořila nezemědělská produkce.

Zemědělské družstvo využívá dotačních programů. V roce 2015 získalo družstvo dotace ve výši 9806 tisíc Kč, z čehož 5523 tisíc Kč činily dotace SAPS (jednotná platba na plochu), dotace z Programu rozvoje venkova (PRV) a z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF).

4.2. Horizontální analýza

4.2.1. Horizontální analýza rozvahy

Tabulka č. 1 – Horizontální analýza aktiv

AKTIVA	2009	2010	změna 09/10	relativ. změna	2011	změna 10/11	relativ. změna	2012	změna 11/12	relativ. změna
Aktiva CELKEM	232632	186359	-46273	-0,20	196550	10191	0,05	177970	-18580	-0,09
DM	160691	147762	-12929	-0,08	148871	1109	0,01	137455	-11416	-0,08
DNM	3355	2619	-736	-0,22	1945	-674	-0,26	2807	862	0,44
DHM	157298	124017	-33281	-0,21	125801	1784	0,01	121718	-4083	-0,03
DFM	38	21126	21088	554,9	21125	-1	0,00	12930	-8195	-0,39
Oběžná A	71805	38402	-33403	-0,47	47494	9092	0,24	40358	-7136	-0,15
Zásoby	15462	13115	-2347	-0,15	15074	1959	0,15	17541	2467	0,16
Dl. pohl.	4265	34	-4231	-0,99	34	0	0,00	17	-17	-0,50
Kr. pohl.	41564	13470	-28094	-0,68	16086	2616	0,19	9177	-6909	-0,43
Kr.FM.	10514	11783	1269	0,12	16300	4517	0,38	13623	-2677	-0,16
Čas.rozliš	136	195	59	0,43	185	-10	-0,05	157	-28	-0,15

pokračování tabulky č. 1

AKTIVA	2012	2013	změna 12/13	relativ. změna	2014	změna 13/14	relativ. změna	2015	změna 14/15	relativ. změna
Aktiva CELKEM	177970	176889	-1081	-0,01	175647	-1242	-0,01	177460	1813	0,01
DM	137455	137523	68	0,00	129939	-7584	-0,06	134519	4580	0,04
DNM	2807	2452	-355	-0,13	1950	-502	-0,20	0	-1950	-1,00
DHM	121718	122141	423	0,00	115059	-7082	-0,06	121589	6530	0,06
DFM	12930	12930	0	0,00	12930	0	0,00	12930	0	0,00
Oběžná A	40358	39150	-1208	-0,03	45504	6354	0,16	42691	-2813	-0,06
Zásoby	17541	16946	-595	-0,03	15600	-1346	-0,08	15880	280	0,02
Dl. pohl.	17	3	-14	-0,82	3	0	0,00	3	0	0,00
Kr. pohl.	9177	11435	2258	0,25	12302	867	0,08	13549	1247	0,10
Kr.FM.	13623	10766	-2857	-0,21	17599	6833	0,63	13259	-4340	-0,25
Čas.rozliš	157	216	59	0,38	204	-12	-0,06	250	46	0,23

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Z výsledků horizontální analýzy aktiv je zřejmý velký pokles aktiv v roce 2010 oproti roku 2009. Absolutní změna 2009/2010 vyjadřuje snížení aktiv o 46 263Kč, dlouhodobý majetek se snížil o 12 929 tis. Kč, přičemž nejvíce se snížila hodnota dlouhodobého hmotného majetku a zvýšila se hodnota dlouhodobého finančního majetku. Došlo ke snížení oběžného majetku o 33 403 tis. Kč,

nejvíce došlo k poklesu krátkodobých pohledávek a to o 28 094 tis. Kč. Naopak se zvýšila hodnota časového rozlišení a to o 59 tis. Kč.

Změna roku 2010/2011 se projevila zvýšením aktiv o 10 191 tis. Kč, na kterém mělo vliv zvýšení dlouhodobého majetku o 1 109 tis. Kč, zvýšení oběžných aktiv o 9 092 tis. Kč, ale časové rozlišení se snížilo o 10 tis. Kč.

Absolutní změna roku 2011/2012 vyjadřuje pokles hodnoty aktiv o 18 580 tis. Kč, snížil se dlouhodobý majetek o 11 416 tis. Kč, oběžná aktiva se snížila o 7 136 tis. Kč a časové rozlišení se snížilo o 28 tis. Kč.

V dalším roce není výrazná absolutní změna 2012/2013 v hodnotě aktiv, snížila se o 1 081 tis. Kč, dlouhodobý majetek se zvýšil o 68 tis. Kč, oběžný majetek se snížil o 1 208 tis. Kč, což bylo způsobeno hlavně snížením krátkodobého finančního majetku o 2 857 tis. Kč a zvýšením krátkodobých pohledávek o 2 258 tis. Kč. Časové rozlišení se zvýšilo o 59 tis. Kč.

Změna roku 2013/14 se projevila snížením aktiv o 1 242 tis. Kč, dlouhodobý majetek se snížil o 7 584 tis. Kč, oběžný majetek se navýšil o 6 354 tis. Kč, což bylo způsobeno hlavně zvýšením krátkodobého finančního majetku. Časové rozlišení se snížilo o 12 tis. Kč.

Poslední sledovaný rok 2015 se celková aktiva proti roku 2014 změnila pouze navýšením o 1 813 tis. Kč, došlo ke snížení dlouhodobého nehmotného majetku o 1 950 tis. Kč a ke zvýšení dlouhodobého hmotného majetku o 6 530 tis. Kč, ke snížení oběžných aktiv o 2 813 tis. Kč, což bylo způsobeno hlavně poklesem krátkodobého finančního majetku o 4 340 a navýšením krátkodobých pohledávek o 1 247 tis. Kč. Časové rozlišení se navýšilo oproti předešlému roku o 46 tis. Kč.

Tabulka č. 2 - Horizontální analýza pasiv

PASIVA	2009	2010	zm. 09/10	rel. zm.	2011	zm. 10/11	rel. zm.	2012	zm. 11/12	rel. zm.
Pasiva celkem	232632	186359	-46273	-0,2	196550	10191	0,05	177970	-18580	-0,1
VI. kapitál	152470	161236	8766	0,06	169087	7851	0,05	161328	-7759	-0,05
Kap.fondy	2163	1234	-929	-0,43	1124	-110	-0,09	1124	0	0
Fondy ze zisku	141468	141401	-67	0	139540	-1861	-0,01	129401	-10139	-0,07
VH min.let	-4990	-20535	-15545	-3,12	-13009	7526	0,37	-2866	10143	0,78
VH běžného o.	-16171	9136	25307	1,56	11432	2296	0,25	3669	-7763	-0,68
Cizí zdroje	80144	25123	-55021	-0,69	27397	2274	0,09	16642	-10755	-0,39
Rezervy	24021	0	-24021	-1	0	0	0	0	0	0
Dl.závazky	8032	2358	-5674	-0,71	2105	-253	-0,11	1010	-1095	-0,52
Kr.závazky	45791	19665	-26126	-0,57	22372	2707	0,14	9964	-12408	-0,56
Bank.úvěry	2300	3100	800	0,35	2920	-180	-0,06	5668	2748	0,94
Čas.rozlišení	18	0	-18	-1	66	66	---	0	-66	-1

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Pokračování tabulky č. 2

PASIVA	2012	2013	zm. 12/13	rel. zm.	2014	zm. 13/14	rel. zm.	2015	zm. 14/15	rel. zm.
Pasiva celkem	177970	176889	-1081	-0,01	175647	-1242	-0,01	177460	1813	0,01
VI. kapitál	161328	151677	-9651	-0,06	149675	-2002	-0,01	151261	1586	0,01
Kap.fondy	1124	129	-995	-0,89	2723	2594	20,11	776	-1947	-0,72
Fondy ze zisku	129401	119999	-9402	-0,07	114693	-5306	-0,04	117197	2504	0,02
VH min.let	-2866	-4810	-1944	-0,68	-5431	-621	-0,13	-1126	4305	0,79
VH běžného o.	3669	6359	2690	0,73	7690	1331	0,21	4414	-3276	-0,43
Cizí zdroje	16642	25202	8560	0,51	25942	740	0,03	26199	257	0,01
Rezervy	0	0	0	0	334	334	---	667	333	1
Dl.závazky	1010	9711	8701	8,62	6482	-3229	-0,33	8120	1638	0,25
Kr.závazky	9964	9948	-16	-0	17118	7170	0,72	8950	-8168	-0,48
Bank.úvěry	5668	5543	-125	-0,02	2008	-3535	-0,64	8462	6454	3,21
Čas.rozlišení	0	10	10	0	30	20	2	0	-30	-1

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Absolutní změna 2009/2010 vyjadřuje velký pokles pasiv o 1 081 tis. Kč, vlastní kapitál vzrostl o 8 766 tis. Kč, klesly kapitálové fondy o 929 tis. Kč a fondy ze zisku klesly o 67 tis. Kč. Výsledek hospodaření minulých let klesl o 15 345 tis. Kč, ale naopak výsledek hospodaření běžného účetního období vzrostl o 25 307 tis. Kč. Cizí zdroje poklesly o 55 021 tis. Kč, snížily se rezervy o 24 021 tis. Kč, snížily se dlouhodobé závazky o 5 674 tis. Kč a krátkodobé závazky o 26 126 tis. Kč. Bankovní úvěry vzrostly o 800 tis. Kč.

Změna roku 2010/2011 se výrazně projevila hlavně ve výsledku hospodaření minulých let zvýšením o 7 526 tis. Kč (přestože byl stav stále záporný) a změnou výsledku hospodaření běžného účetního období zvýšením o 2 296 tis. Kč. Cizí zdroje se zvýšily o 2 274 tis. Kč a výraznější změna byla ještě u krátkodobých závazků, kde došlo k meziročnímu zvýšení o 2 707 tis. Kč. Bankovní úvěry klesly o 180 tis. Kč.

Změna roku 2011/2012 je zaznamenána jako snížení pasiv o 18 580 tis. Kč, snížení vlastního kapitálu o 7 759 tis, snížení fondů ze zisku o 10 139 tis. Kč. Výsledek hospodaření běžného účetního období klesl 7 763 tis. Kč výsledek hospodaření minulých let se zvýšil o 10 143 tis. Kč. Cizí zdroje klesly o 10 755 ti. Kč, výrazně klesly dlouhodobé závazky a to o 12 408 tis. Kč, bankovní úvěry se navýšily o 2 748 tis. Kč a časové rozlišení se snížilo o 66 tis. Kč.

Absolutní změna 2012/2013 vyjadřuje snížení pasiv o 1 081 tis. Kč. Došlo k velkému snížení vlastního kapitálu o 9 651 tis. Kč, o 995 tis. Kč klesly kapitálové fondy a fondy ze zisku klesly o 9 402 tis. Kč. Hospodářský výsledek minulých let se snížil o 1 944 tis. Kč a výsledek hospodaření běžného účetního období se zvýšil o 2 690 tis. Kč. Došlo k navýšení cizích zdrojů o 8 560 tis. Kč, které bylo

způsobeno hlavně nárůstem dlouhodobých závazků o 8 701 tis. Kč. Bankovní úvěry poklesly o 125 tis. Kč.

Změna 2013/2014 se projevila snížením pasiv o 1 242 tis. Kč, snížením vlastního kapitálu o 2 002 tis. Kč, zvýšením kapitálových fondů o 2 594 tis. Kč. Fondy ze zisku se snížily o 5 306 tis. Kč, snížil se hospodářský výsledek minulých let o 621 tis. Kč. Výsledek hospodaření běžného účetního období se zvýšil o 1 331 tis. Kč, navýšily se cizí zdroje o 740 tis. Kč, kde se hlavně zvýšily krátkodobé závazky o 7 170 tis. Kč, ale naopak se snížily dlouhodobé závazky o 3 229 tis. Kč a bankovní úvěry poklesly o 3 535 tis. Kč. Časové rozlišení se zvýšilo o 20tis. Kč.

Poslední sledovaná absolutní změna 2014/2015 ukazuje na zvýšení pasiv o 1 813 tis. Kč, zvýšení vlastního kapitálu o 1 586 tis. Kč. Naopak došlo ke snížení kapitálových fondů o 1 947 tis. Kč, navýšily se fondy ze zisku o 2 504 tis. Kč a zvýšil se výsledek hospodaření minulých let o 4 305 tis. Kč. Zároveň došlo ke snížení výsledku hospodaření běžného účetního období o 3 276 tis. Kč. Byly poprvé od roku 2009 tvořeny rezervy a tím došlo k jejich navýšení o 333 tis. Kč, dlouhodobé závazky vzrostly o 1 638 tis. Kč, naopak krátkodobé závazky se snížily o 8 168 tis. Kč, bankovní úvěry vzrostly o 6 454 tis. Kč. Časové rozlišení se snížilo o 30tis. Kč.

4.2.2. Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Tabulka č. 3 – Horizontální analýza výnosů

VÝNOSY	2009	2010	změna 09/10	rel. zm.	2011	změna 10/11	rel. zm.	2012	změna 11/12	rel. zm.
VÝNOSY CELKEM	89913	95905	5992	0,07	88822	-7083	-0,07	80255	-8567	-0,1
Tržby za prodej zboží	6009	3214	-2795	-0,47	4560	1346	0,42	4864	304	0,07
Výkony	56621	37001	-19620	-0,35	47126	10125	0,27	45769	-1357	-0,03
Tržby z prod. DM a mat.	13166	18780	5614	0,43	16078	-2702	-0,14	10820	-5258	-0,33
Ostatní prov. výnosy	-7240	19981	27221	3,76	19203	-778	-0,04	18711	-492	-0,03
Výnosové úroky	139	44	-95	-0,68	55	11	0,25	91	36	0,65

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

pokračování tabulky č. 3

VÝNOSY	2012	2013	změna 12/13	rel. zm.	2014	změna 13/14	rel. zm.	2015	změna 14/15	rel. zm.
VÝNOSY CELKEM	80255	92168	11913	0,148	109083	16915	0,18	81372	-27711	-0,25
Tržby za prodej zboží	4864	4467	-397	-0,08	4923	456	0,1	5659	736	0,15
Výkony	45769	53005	7236	0,158	56370	3365	0,06	51246	-5124	-0,09
Tržby z prod. DM a mat.	10820	13323	2503	0,231	25322	11999	0,9	10138	-15184	-0,6
Ostatní prov. výnosy	18711	21339	2628	0,14	22440	1101	0,05	14295	-8145	-0,36
Výnosové úroky	91	34	-57	-0,63	28	-6	-0,18	34	6	0,21

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Ve výsledcích horizontální analýzy výnosů je vidět, že výnosy podniku nejprve rostly, absolutní změna 2009/2010 byla 5 992 tis. Kč, následující dvě období byl pokles, absolutní změna 2010/2011 bylo snížení o 7 083 tis. Kč a absolutní změna 2011/2012 znamenala pokles výnosů o 8 567 tis. Kč. Další dvě období výnosy rostly, absolutní změna 2012/2013 znamená navýšení výnosů o 11 913 tis. Kč a absolutní změna 2013/2014 byl nárůst výnosů o 16 915 tis. Kč. Poslední sledované období byl pokles výnosů, tedy absolutní změna 2014/2015 znamenala snížení výnosů o 27 711 tis. Kč.

Vývoj struktury výnosů byl po sledovanou dobu následující. Absolutní změna 2009/2010 znamenala pokles tržeb za prodej zboží o 2 795 tis. Kč, výkony klesly o 19 620 tis. Kč, tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu se zvýšily o 5 614 tis. Kč, ostatní provozní výnosy se navýšily o 27 221 tis. Kč a výnosové úroky se snížily o 95 tis. Kč.

Absolutní změna 2010/2011 znamenala navýšení tržeb za prodej zboží o 1 346 tis. Kč, navýšení výkonů o 10 125 tis. Kč, snížení tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu o 2 702 tis. Kč, snížení ostatních provozních výnosů o 778 tis. Kč a navýšení výnosových úroků o 11 tis. Kč.

Absolutní změna 2011/2012 vyjadřuje zvýšení tržeb za zboží o 304 tis. Kč, snížení výkonů o 1 357 tis. Kč, snížení tržeb z prodaného dlouhodobého majetku a materiálu o 5 258 tis. Kč, snížení ostatních provozních výnosů o 492 tis. Kč a zvýšení výnosových úroků o 36 tis. Kč.

Absolutní změna 2012/2013 znamenala pokles tržeb za prodané zboží o 397 tis. Kč, zvýšení výkonů o 7 236 tis. Kč, zvýšení tržeb z prodaného dlouhodobého majetku a materiálu o 2 503 tis. Kč, zvýšení ostatních provozních výnosů o 2 628 tis. Kč a snížení výnosových úroků o 57 tis. Kč.

Absolutní změna 2013/2014 byla způsobena nárůstem tržeb za prodej zboží o 456 tis. Kč, zvýšením výkonů o 3 365 tis. Kč, nárůstem tržeb z prodaného dlouhodobého majetku a materiálu o 11 999 tis. Kč, zvýšením ostatních provozních výnosů o 1 101 tis. Kč a poklesem výnosových úroků o 6 tis. Kč.

Absolutní změna 2014/2015 měla příčinu v nárůstu tržeb z prodeje zboží o 736tis. Kč, v poklesu výkonů o 5 124 tis. Kč, v poklesu tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu o 15 184 tis. Kč a zvýšením výnosových úroků o 6 tis. Kč.

Tabulka č. 4 – Horizontální analýza nákladů

NÁKLADY	2009	2010	změna 09/10	relativ. změna	2011	změna 10/11	relativ. změna	2012	změna 11/12	relativ. změna
Náklady celkem	106084	86769	-19315	-0,2	77390	-9379	-0,11	76586	-804	-0,01
Výkonová spotřeba	44276	28325	-15951	-0,4	29749	1424	0,05	30572	823	0,03
Mzdové náklady	11429	9357	-2072	-0,2	9585	228	0,02	9703	118	0,01
Daně a poplatky	464	487	23	0	553	66	0,14	512	-41	-0,07
Odpisy	19417	19227	-190	0	18647	-580	-0,03	18196	-451	-0,02
ZC prod. DM a mat.	9699	12514	2815	0,3	13934	1420	0,11	9935	-3999	-0,29
Změna stavu rezerv	-417	-496	-79	-0,2	-3183	-2687	-5,42	-1530	1653	0,52
Ost.provozní N	-22363	1513	23876	1,1	720	-793	-0,52	890	170	0,24
Nákladové úroky	348	92	-256	-0,7	29	-63	-0,68	255	226	7,79
Ostatní fin. náklady	405	53	-352	-0,9	57	4	0,08	83	26	0,46
Finanční HV	-2894	49	2943	1,0	-31	-80	-1,63	-247	-216	-6,97
Daň z příjmu za běžnou čin.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HV za běžnou činnost	-6052	2136	8188	1,4	9632	7496	3,51	3669	-5963	-0,62
Mimořádné náklady	49598	9735	-39863	-0,8	0	-9735	-1,00	0	0	0
Mimořádný HV	-28380	7000	35380	1,2	1800	-5200	-0,74	0	-1800	-1,00
HV před zdaněním	-34432	9136	43568	1,3	11432	2296	0,25	3669	-7763	-0,68
HV po zdanění	-16171	9136	25307	1,6	11432	2296	0,25	3669	-7763	-0,68

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Pokračování tabulky č. 4

NÁKLADY	2012	2013	změna 12/13	relativ. změna	2014	změna 13/14	relativ. změna	2015	změna 14/15	relativ. změna
Náklady celkem	76586	85809	9223	0,12	101393	15584	0,182	76958	-24435	-0,24
Výkonová spotřeba	30572	33408	2836	0,093	35098	1690	0,051	36792	1694	0,048
Mzdové náklady	9703	9271	-432	-0,075	10151	880	0,095	11005	854	0,084
Daně a poplatky	512	538	26	0,05	1024	486	0,903	805	-219	-0,214
Odpisy	18196	19524	1328	0,731	20698	1174	0,06	10788	-9910	-0,479
ZC prodaného DM a materiálu	9935	12980	3045	0,306	26414	13434	1,03	6752	-19662	-0,744
Změna stavu rezerv	-1530	215	1745	1,141	-2202	-2417	-11,24	-109	2093	0,95
Ostatní provozní náklady	890	901	11	0,124	1157	256	0,284	975	-182	-0,157
Nákladové úroky	255	197	-58	-0,227	134	-63	-0,32	189	55	0,41
Ostatní finanční náklady	83	61	-22	-0,265	59	-2	-0,033	51	-8	-0,136
Finanční HV	-247	-224	23	0,093	-165	59	0,263	-206	-41	-0,248
Daň z příjmu za běžnou činnost	0	1449	1449	---	1127	-322	-0,22	834	-293	-0,26
HV za běžnou činnost	3669	6359	2690	0,733	7690	1331	0,209	4414	-3276	-0,426
Mimořádné náklady	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
Mimořádný HV	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0
HV před zdaněním	3669	7808	4139	1,128	8817	1009	0,129	5248	-3569	-0,405
HV po zdanění	3669	6359	2690	0,733	7690	1331	0,209	4414	-3276	-0,426

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Absolutní změna nákladů 2009/2010 ukazuje na snížení nákladů o 19 315 tis. Kč. Měla na to vliv snížená výkonová spotřeba o 15 951 tis. Kč, snížené mzdové náklady o 2 072 tis. Kč. Výrazně se zvýšily ostatní provozní náklady o 23 876 tis. Kč, výrazně se snížily také mimořádné náklady, což mělo vliv na zvýšení mimořádného výsledku hospodaření a posléze celkového výsledku hospodaření za běžné účetní období.

Absolutní změna nákladů 2010/2011 znamená snížení nákladů o 9 379 tis. Kč a to hlavně vlivem zvýšení výkonové spotřeby o 1 424 tis. Kč, zvýšením zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého

majetku a materiálu o 1 420 tis. Kč, snížením stavu rezerv o 2 687 tis. Kč, snížením ostatních provozních nákladů o 793 tis. Kč a velkým snížením mimořádných nákladů o 9 735 tis. Kč.

Absolutní změna 2011/2012 znamenala snížení nákladů o 804 tis. Kč, zvýšení výkonové spotřeby o 823 tis. Kč, navýšení mzdových nákladů o 118 tis. Kč, výrazné snížení zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku a materiálu o 3 999 tis. Kč. Zvýšil se stav rezerv o 1 653 tis. Kč.

Absolutní změna 2012/2013 vyjadřuje navýšení celkových nákladů o 9 223 tis. Kč a to převážně vlivem zvýšení výkonové spotřeby o 2 836 tis. Kč, snížením mzdových nákladů o 432 tis. Kč, zvýšením odpisů o 1 328 tis. Kč, zvýšením zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku a materiálu o 3 045 tis. Kč, zvýšením stavu rezerv o 1 745 tis. Kč, zvýšením daně za běžnou činnost o 1 449 tis. Kč (předchozí roky podnik daň z příjmu za běžnou činnost neplatil, jelikož si uplatňoval daňovou ztrátu z předchozích let).

Absolutní změna 2013/2014 znamenala snížení nákladů o 15 584 tis. Kč vlivem zvýšení výkonové spotřeby o 1 620 tis. Kč, zvýšením mzdových nákladů o 880 tis. Kč, zvýšením daní a poplatků o 486 tis. Kč, zvýšením odpisů o 1 174 tis. Kč, zvýšením zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku o 13 434 tis. Kč, snížením stavu rezerv o 2 417 tis. Kč a snížením daně z příjmu za běžnou činnost o 322 tis. Kč.

Absolutní změna 2014/2015 vyjadřuje snížení celkových nákladů o 24 435 tis. Kč vlivem zvýšení výkonové spotřeby o 1 694 tis. Kč, zvýšením mzdových nákladů o 854 tis. Kč, snížením odpisů o 9 910 tis. Kč, snížením zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku o 19 662 tis. Kč. Došlo k navýšení rezerv a snížila se daň z příjmu za běžnou činnost o 293 tis. Kč.

Tabulka č. 5 – Srovnání horizontální analýzy družstva a průměrného podniku

	rel. zm. 09/10		rel. zm. 10/11		rel. zm. 11/12		rel. zm. 12/13	
	družstvo	FADN	družstvo	FADN	družstvo	FADN	družstvo	FADN
AKTIVA								
Aktiva celkem	-20,0%	2,8%	5,0%	9,3%	-9,0%	7,5%	-1,0%	9,6%
Dl. majetek	-8,0%	0,6%	1,0%	10,4%	-8,0%	8,0%	0,0%	1,2%
Oběžná aktiva	-47,0%	10,1%	24,0%	6,1%	-15,0%	6,1%	3,0%	3,9%
PASIVA								
Cizí zdroje	-69,0%	10,9%	9,0%	9,4%	-39,0%	6,7%	51,0%	9,2%
Vlastní kapitál	6,0%	-2,0%	5,0%	9,3%	-5,0%	7,8%	-6,0%	9,8%
NÁKLADY								
Náklady celkem	-20,0%	1,9%	-11,0%	7,5%	-1,0%	8,7%	10,0%	5,8%
Výkonová spotřeba	-40,0%	4,0%	5,0%	8,4%	3,0%	8,0%	10,0%	5,9%

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek a databáze FADN

Pokračování tabulky č. 5

	rel. zm. 09/10		rel. zm. 10/11		rel. zm. 11/12		rel. zm. 12/13	
	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN
Mzdové náklady	-20,0%	3,3%	2,0%	2,5%	1,0%	9,7%	0,0%	2,6%
Náklad. úroky	-70,0%	1,5%	-68,0%	15,8%	779,0%	10,4%	-20,0%	3,3%
Daně a poplatky	0,0%	9,0%	14,0%	-16,2%	-7,0%	0,8%	10,0%	-2,9%
VÝNOSY								
Provozní dotace	218,8%	2,3%	0%	-2,1%	-1,98%	1,4%	-2,72%	25,1%
EBT	128,0%	280,9	77,0%	125,6%	-68,0%	-14,0%	53,0%	50,2%
Výnosy celkem	6,7%	4,7%	-7%	7,7%	-10%	3%	14,8%	12,2%
Tržby	-22,1%	6,2%	14,6%	10,7%	-9,3%	3,1%	15,1%	9,5%

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek a databáze FADN

Tabulka č. 6 – Podmínky srovnávaných podniků

Rok	2009		2010		2011		2012		2013	
	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN
Počet podniků	1	97	1	161	1	183	1	186	1	180
LFA - O (v ha)	790,0	1168,5	747,0	1157,2	742,0	1109,2	751,0	1044,7	1036,0	1100,8

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů databáze FADN a účetních závěrek družstva

Jelikož databáze FADN má výkazy hodnot z rozvahy a výsledovky tvořeny odlišným způsobem od klasické účetní závěrky, některé srovnávané hodnoty musely být přepočítány do podoby, která je s naším podnikem srovnatelná. Tržby průměrného podniku z databáze FADN byly spočítány jako součet hrubé přidané hodnoty (HPH), výrobní spotřeby a daní. Jako výsledek hospodaření před zdaněním (EBT) byla počítána čistá přidaná hodnota, od které byly odečteny externí faktory (mzdové náklady, pachtovné a nákladové úroky).

Základním ukazatelem hospodářského výsledku je indikátor hrubé přidané hodnoty (HPH), který vyjadřuje sumu celkové zemědělské produkce po odečtu výrobní spotřeby a daní. Finálním ukazatelem hospodářského výsledku dle metodiky FADN EU je tzv. důchod ze zemědělské činnosti (DZČ), který je kalkulován jako čistá přidaná hodnota snižená o hodnotu externích faktorů (mzdové náklady, pachtovné a nákladové úroky) a navýšená o saldo investičních dotací a daní (investiční dotace minus investiční daně). Důchod ze zemědělské činnosti představuje zisk (případně ztrátu) ze zemědělské produkce. (zdroj: http://www.vsbox.cz/fadn/ahtm/data_11_c_text.htm).

Družstvo hospodaří na menší zemědělské ploše než průměrný podnik v ČR, má vyšší celkové náklady na 1 ha, hospodářský výsledek běžného účetního období před zdaněním má náš podnik vyšší. Pouze v roce 2009, kdy se družstvo dostalo do velké ztráty, byl EBT v přepočtu na hektar -43,6 tis. Kč. Průměrný podnik byl na tom tehdy lépe a to s hodnotou EBT -0,6 tis. Kč na hektar. Následující rok byl EBT u našeho podniku jedenáctkrát vyšší než byl EBT průměrného podniku. V roce 2011 byl zisk před zdaněním našeho podniku 6,4krát vyšší než EBT průměrného podniku, v roce 2012 byl EBT 2,5krát vyšší a v roce 2013 dosáhl zisk před zdaněním 2,4krát vyšší hodnoty než u průměrného podniku. (Podrobnější tabulka s porovnáním ukazatelů je součástí přílohy).

V tabulce č. 5 je možné porovnat relativní změny vybraných ukazatelů z rozvahy (aktiva a pasiva) a z výkazu zisků a ztrát (náklady a výnosy). U některých ukazatelů jsou zřejmé pouze zanedbatelné rozdíly, u jiných jsou rozdíly v desítkách či dokonce stovkách procent.

4.3. Vertikální analýza

4.3.1. Vertikální analýza rozvahy

Tabulka č. 7 – Vertikální analýza aktiv (v tis. Kč a v procentech)

AKTIVA	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	absolutní hodnoty v tis. Kč						
Aktiva celkem	232632	186359	196550	177970	176889	175647	177460
DHM	157298	124017	125801	121718	122141	115059	121589
Pozemky	7062	7089	7939	8577	10611	14925	26789
Stavby	133648	98141	101757	98111	89986	71248	76774
Samostatné movité věci	11296	9424	11836	11123	16701	14429	12108
Dospělá zvířata a jejich skupiny	3049	3772	3430	3229	3607	4239	4139
Pořízení DHM	1548	1547	275	104	651	9623	1174
DNM	3355	2619	1945	2807	2452	1950	0
DFM	38	21126	21125	12930	12930	12930	12930
Oběžná aktiva	71805	38402	47494	40358	39150	45504	42691
Zásoby	15462	13115	15074	17541	16946	15600	15880
Materiál na skladě	3001	1133	460	443	319	825	223
Nedokončená výroba	1767	2113	2841	4468	4268	3847	3999
Výrobky	5101	4692	5739	5483	5683	5387	4679
Mladá a ostatní zvířata	3284	2982	3266	2797	2941	2372	3366
Zboží na skladě a v prodejnách	2309	2195	2768	4350	3735	3169	3613
Kr.pohledávky	41564	13470	16086	9177	11435	12302	13549
Kr.fin. majetek	10514	11783	16300	13623	10766	17599	13259
Časové rozlišení	136	195	185	157	216	204	250

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Pokračování tabulky č. 7

AKTIVA	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	podíl v %						
Aktiva celkem	100	100	100	100	100	100	100
DHM	67,6	66,5	64,0	68,4	69,0	65,5	68,5
Pozemky	3,0	3,8	4,0	4,8	6,0	8,5	15,1
Stavby	57,5	52,7	51,8	55,1	50,9	40,6	43,3
Samostatné movité věci	4,9	5,1	6,0	6,2	9,4	8,2	6,8
Dospělá zvířata a jejich skupiny	1,3	2,0	1,7	1,8	2,0	2,4	2,3
Pořízení DHM	0,7	0,8	0,1	0,1	0,4	5,5	0,7
DNM	1,4	1,4	1,0	1,6	1,4	1,1	0,0
DFM	0,0	11,3	10,7	7,3	7,3	7,4	7,3
Oběžná aktiva	30,9	20,6	24,2	22,7	22,1	25,9	24,1
Zásoby	6,6	7,0	7,7	9,9	9,6	8,9	8,9
Materiál na skladě	1,3	0,6	0,2	0,2	0,2	0,5	0,1
Nedokončená výroba a polotovary vlastní výroby	0,8	1,1	1,4	2,5	2,4	2,2	2,3
Výrobky	2,2	2,5	2,9	3,1	3,2	3,1	2,6
Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	1,4	1,6	1,7	1,6	1,7	1,4	1,9
Zboží na skladě a v prodejnách	1,0	1,2	1,4	2,4	2,1	1,8	2,0
Krátkodobé pohledávky	17,9	7,2	8,2	5,2	6,5	7,0	7,6
Krátkodobý finanční majetek	4,5	6,3	8,3	7,7	6,1	10,0	7,5
Časové rozlišení	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

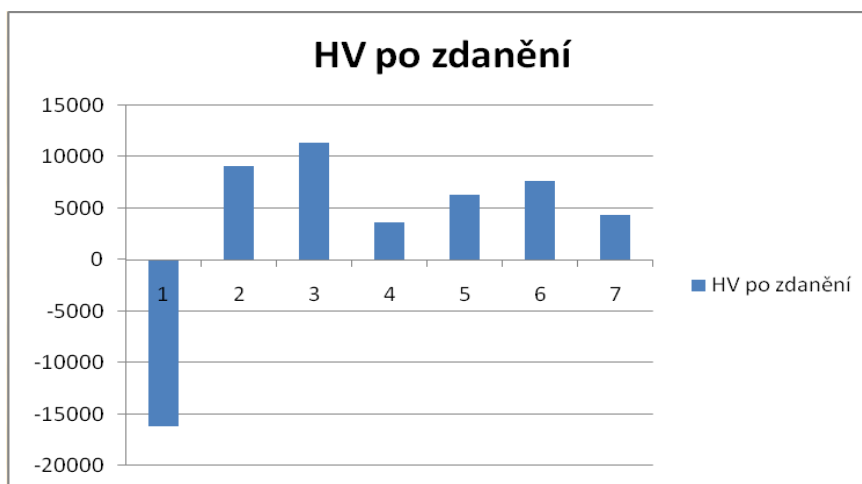
Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Z rozvah družstva je patrný pokles celkových aktiv v přelomu roku 2009 a 2010, kdy aktiva poklesla o více než 46 mil. Kč. Rok 2009 byl pro družstvo nepovedený, po nahlédnutí do výsledovky můžeme vidět ztrátu. V roce 2011 se aktiva navýšila o více než 10 mil. Kč, ale až do roku 2015 docházelo spíše ke stagnaci.

Zemědělské družstvo disponuje vysokým stavem stálých aktiv, jehož podíl na celkovém majetku je průměrně 67%. Největší část zaujímají stavby, kde se hodnoty pohybují mezi 40,6% a 57,5%. Z časových řad je patrné, že se hodnota staveb postupně snižovala, což by vysvětlovalo umořování formou odpisů, ale poslední sledovaný rok 2015 došlo k navýšení o necelé 3% oproti předešlému roku. Významný podíl na majetku družstva mají pozemky, kde jsou hodnoty podílu 3% až 15,1%. Je zřejmé postupné navyšování stavu pozemků. Od roku 2009 do roku 2015 se jejich stav navýšil o 12,1%. Movité věci a soubory movitých věcí mají průměrné hodnoty podílu 6,66%. Poměrně nízký podíl zaujímají dospělá zvířata a jejich skupiny, kde se čísla pohybují do 2,5%.

Oběžná aktiva zaujímají na celkových aktivech průměrný podíl 24%. Velká změna nastala mezi rokem 2009 a 2010, kdy došlo k poklesu oběžných aktiv o více než 10%. Měl na tom zásluhu pokles krátkodobých pohledávek ze 17,9% na 7,2%. Stav zásob se pohybuje v rozmezí 6,6% a 9,9%, peníze v pokladně a na běžných účtech se pohybují v hodnotách 4,5% až 10% celkového podílu majetku.

Graf č. 1 – Vývoj výsledku hospodaření běžného období

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Vertikální analýza pasiv

Tabulka č. 8 – Vertikální analýza pasiv (v tis. Kč a v procentech)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PASIVA	absolutní hodnoty v tis. Kč						
Pasiva celkem	232632	186359	196550	177970	176889	175647	177460
Vlastní kapitál	152470	161236	169087	161328	151677	149675	151261
Cizí zdroje	80144	25123	27397	16642	25202	25942	26199
Časové rozlišení	18	0	66	0	10	30	0
VI. kapitál	152470	161236	169087	161328	151677	149675	151261
Zákl.kapitál	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000
Kap.fondy	2163	1234	1124	1124	129	2723	776
Fondy ze zisku	141468	141401	139540	129401	119999	114693	117197
VH min.let	-4990	-20535	-13009	-2866	-4810	-5431	-1126
VH běžného o.	-16171	9136	11432	3669	6359	7690	4414
Cizí zdroje	80144	25123	27397	16642	25202	25942	26199
Rezervy	24021	0	0	0	0	334	667
Dl.závazky	8032	2358	2105	1010	9711	6482	8120
Kr.závazky	45791	19665	22372	9964	9948	17118	8950
Bank.úvěry	2300	3100	2920	5668	5543	2008	8462
Čas.rozlišení	18	0	66	0	10	30	0

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Pokračování tabulky č. 8

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PASIVA	podíl v %						
Pasiva celkem	100	100	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	65,54	86,52	86,03	90,65	85,75	85,21	85,24
Cizí zdroje	34,45	13,48	13,94	9,35	14,25	14,77	14,76
Časové rozlišení	0,01	0,00	0,03	0,00	0,01	0,02	0,00
Vl. kapitál	65,54	86,52	86,03	90,65	85,75	85,21	85,24
Zákl.kapitál	12,90	16,10	15,26	16,86	16,96	17,08	16,91
Kap.fondy	0,93	0,66	0,57	0,63	0,07	1,55	0,44
Fondy ze zisku	60,81	75,88	70,99	72,71	67,84	65,30	66,04
VH min.let	-2,15	-11,02	-6,62	-1,61	-2,72	-3,09	-0,63
VH běžného o.	-6,95	4,90	5,82	2,06	3,59	4,38	2,49
Cizí zdroje	34,45	13,48	13,94	9,35	14,25	14,77	14,76
Rezervy	10,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	0,38
Dl.závazky	3,45	1,27	1,07	0,57	5,49	3,69	4,58
Kr.závazky	19,68	10,55	11,38	5,60	5,62	9,75	5,04
Bank.úvěry	0,99	1,66	1,49	3,18	3,13	1,14	4,77
Čas.rozlišení	0,01	0,00	0,03	0,00	0,01	0,02	0,00

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Ve struktuře pasiv společnosti je zřejmý vysoký podíl vlastních zdrojů, který je ve sledovaných letech průměrně 83,5%. Základnímu kapitálu, který je po celou sledovanou dobu ve výši 30 mil. Kč, připadá průměrně 16%. Z vlastního kapitálu zaujímají nejvyšší podíl fondy ze zisku se svými průměrnými 68,5%. Rezervní fond se podílí průměrnými 42,7%, statutární a ostatní fondy se podílí průměrně 25,8%. Výsledek hospodaření minulých let je průměrně -4 %, jde tedy o ztrátu, na kterou měl velký vliv výsledek hospodaření z roku 2009, kdy ztráta dosáhla výše 16,17 mil. Kč. Výsledek hospodaření běžného účetního období je v průměru 2,3%. V roce 2009 byl podíl ztráty na celkových pasivech -7%. V následujících letech již byl podnik ziskový, ale zisk se na celkových zdrojích podílel nanejvýš 5,8% a to v roce 2011.

Cizí zdroje zaujímají svůj podíl na pasivech průměrnými 16,4%. Nejvyšší podíl měly právě v nepovedeném roce 2009 a to 34,5%. V roce 2009 má firma viditelně vysoké ostatní rezervy, jejich hodnota v tomto roce je na úrovni 10,3 %. V následujících letech už podnik rezervy netvořil téměř žádné, až v letech 2014 a 2015 byly vytvořeny zákonné rezervy, jejichž roční podíl byl 0,2% z celkových pasiv. Dlouhodobé závazky mají průměrný podíl na pasivech 2,9% a není zde vidět žádný výraznější růst či pokles. Ale je patrné, že firma v roce 2009 kvůli finančním problémům navýšila krátkodobé závazky. V roce 2009 činily krátkodobé závazky 19,7% podílu, zatímco v roce 2015 už jen 5%. Bankovní úvěry se až do roku 2014 držely na poměrně nízké úrovni do podílu max. 3,2%, ale poslední sledovaný rok došlo k jejich navýšení na 4,8%.

Ze sledované časové řady je zřejmé, že podnik skončil v roce 2009 výraznou ztrátou a to ve výši 16,171 mil Kč. Důvodem takového propadu byl zřejmě makroekonomický vývoj v našem státě. V následujících letech už bylo družstvo v zisku. Poslední posuzovaný rok 2015 byl zisk 4,414 mil. Kč.

4.3.2. Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát

Tabulka č. 9 – Vertikální analýza výnosů

VÝNOSY	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	absolutní hodnoty v tis.Kč							podíl v %						
V. celkem	89913	95905	88822	80255	92168	109083	81372	100	100	100	100	100	100	100
Tržby za prodej zboží	6009	3214	4560	4864	4467	4923	5659	6,7	3,4	5,1	6,1	4,8	4,5	7,0
Výkony	56621	37001	47126	45769	53005	56370	51246	63,0	38,6	53,1	57,0	57,5	51,7	63,0
Tržby z prod. DM a materiálu	13166	18780	16078	10820	13323	25322	10138	14,6	19,6	18,1	13,5	14,5	23,2	12,5
Ostatní provozní výnosy	-7240	19981	19203	18711	21339	22440	14295	-8,1	20,8	21,6	23,3	23,2	20,6	17,6
Tržby z prod. CP a podílů	0	150	0	0	0	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Výnosové úroky	139	44	55	91	34	28	34	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Nejvyšší podíl na výnosech měly ve sledovaném období výkony s průměrným podílem 54,8%. Nejvyššího podílu dosáhly v roce 2009 a 2015 a to 63% z celkových výnosů.

Druhý nejvyšší podíl na výnosech zaujímají ostatní provozní výnosy, s průměrnými 17%, jejichž součástí jsou také provozní dotace. Ve ztrátovém roce 2009 zaujímaly provozní výnosy záporných 8,1% a naopak nejvyššího podílu měly v roce 2012 se svými 23,3%.

Další významný podíl a to průměrných 16,6% měly ve sledovaných letech tržby z prodaného dlouhodobého majetku a materiálu. Nejvíce 23,2% v roce 2014.

Tržby za prodej zboží měly poměrně malý podíl a to průměrně 5,4%.

Tabulka č. 10 – Vertikální analýza nákladů

NÁKLADY	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	absolutní hodnoty v tis.Kč							podíl v %						
Náklady celkem	106084	86769	77390	76586	85809	101393	76958	100	100	100	100	100	100	100
Náklady na prod.zboží	5451	2708	3989	4486	4006	4131	5072	5,1	3,1	5,2	5,9	4,7	4,1	6,6
Výkonová spotřeba	44276	28325	29749	30572	33408	35098	36792	41,7	32,6	38,4	39,9	38,9	34,6	47,8
Osobní náklady	15187	12611	12895	13187	12530	13753	14809	14,3	14,5	16,7	17,2	14,6	13,6	19,2
Daně a poplatky	464	487	553	512	538	1024	805	0,4	0,6	0,7	0,7	0,6	1,0	1,0
Odpisy DM	19417	19227	18647	18196	19524	20698	10788	18,3	22,2	24,1	23,8	22,8	20,4	14,0
ZC prod. DM a mat.	9699	12514	13934	9935	12980	26414	6752	9,1	14,4	18,0	13,0	15,1	26,1	8,8
Změna stavu rezerv	-417	-496	-3183	-1530	215	-2202	-109	-0,4	-0,6	-4,1	-2,0	0,3	-2,2	-0,1
Ostatní provozní náklady	-22363	1513	720	890	901	1157	975	-21,1	1,7	0,9	1,2	1,1	1,1	1,3
Náklady z FM	2280	0	0	0	0	0	0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nákladové úroky	348	92	29	255	197	134	189	0,3	0,1	0,0	0,3	0,2	0,1	0,2
Ostatní fin. náklady	405	53	57	83	61	59	51	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Finanční HV	-2894	49	-31	-247	-224	-165	-206	-2,7	0,1	0,0	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3
Daň z př.za běžnou čin.	0	0	0	0	1449	1127	834	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,1	1,1
HV za běžnou čin.	-6052	2136	9632	3669	6359	7690	4414	-5,7	2,5	12,4	4,8	7,4	7,6	5,7
Mimořádné náklady	49598	9735	0	0	0	0	0	46,8	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mimořádný HV	-28380	7000	1800	0	0	0	0	-26,8	8,1	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
HV před zdaněním	-34432	9136	11432	3669	7808	8817	5248	-32,5	10,5	14,8	4,8	9,1	8,7	6,8
HV po zdanění	-16171	9136	11432	3669	6359	7690	4414	-15,2	10,5	14,8	4,8	7,4	7,6	5,7

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Nejvyšší podíl na nákladech tvoří výkonová spotřeba a to průměrných 39,1%, přičemž nejvyšší hodnoty 47,8% bylo dosaženo v roce 2015. Druhý nejvýznamnější podíl na celkových nákladech tvoří odpisy dlouhodobého majetku průměrně 20,8%. Třetí nejvýznamnější podíl zaujímaly osobní náklady

se svými průměrnými 15,7%, nejvíce 19,2% v roce 2015. Náklady na prodané zboží tvoří průměrně 5% celkových nákladů. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu přispívá do nákladů průměrně 14,9%, nejvíce 26,1% v roce 2014 a nejméně 8,8% v roce 2015.

Zajímavý je vývoj mimořádných nákladů, kdy v kritickém roce 2009 tvořily 46,8% všech nákladů, v následujícím roce 2010 už jen 11,2% a v dalších letech dosahovaly nulového podílu. Taktéž je zajímavý vývoj ostatních provozních nákladů, kde byla v roce 2009 hodnota podílu 21,1%, ale v následujících letech se již tato hodnota nepřehoupla přes 2%.

Daně a poplatky jsou průměrných 0,7% podílu celkových nákladů.

Makroekonomický vývoj zemědělské produkce v roce 2009

Rok 2009 postihl náš stát výrazný hospodářský útlum. V roce 2009 se v ČR snížila jak celková sklizeň, tak došlo k propadu výkupních cen za rostlinnou i živočišnou výrobu. Pro srovnání s předešlým rokem 2008 došlo k meziročnímu snížení celkové sklizně zrnin (obiloviny a luskoviny) o 6,2%, celková sklizeň brambor se snížila o 2,2%, snížila se celková sklizeň máku a lnu.

Podle soupisu hospodářských zvířat k 1.dubnu 2009 klesly meziročně stavy všech druhů zvířat s výjimkou stavů koz a kozlů. Klesl stav prasat o celých 19%, snížil se vývoz vepřového masa o 10% a naopak se zvýšil dovoz vepřového o 20,8%. Snížila se produkce drůbežního masa a snížila se celková produkce vajec.

V roce 2009 došlo ke snížení cen rostlinných výrobků o propastných 32,2% a ceny živočišných výrobků o 15,1%. Došlo k výraznému propadu cen obilovin meziročně o 41%, nejvýraznější propad byl zaznamenán u ceny čerstvých hroznů a to o 68,4%. Ceny olejnin klesly o 35,3%, klesly ceny brambor, zeleniny a cen ovoce dokonce o 24,4%. Nárůst cen byl patrný pouze u řepky olejky a cukrové řepy. Byl zaznamenán velký pokles cen u mléka a to o 30%. Meziročně došlo v zemědělství ke snížení mezd o 5%, ale pro kompenzaci se naopak zvýšil objem dotací na výrobu o 17,4%.

Tabulka č. 11 – Vývoj výsledku hospodaření běžného účetního období

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Finanční výsledek hospodaření	-2894	49	-31	-247	-224	-165	-206
VH za běžnou činnost	-6052	2136	9632	3669	6359	7690	4414
Mimořádný VH	-28380	7000	1800	0	0	0	0
VH před zdaněním	-34432	9136	11432	3669	7808	8817	5248
VH po zdanění	-16171	9136	11432	3669	6359	7690	4414

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

V roce 2009 dosáhlo družstvo záporného hospodářského výsledku. Největší podíl na tomto stavu měl mimořádný výsledek hospodaření. Následující roky už bylo družstvo v zisku, přičemž nejvyššího zisku bylo dosaženo v roce 2011. V letech 2009, 2010 a 2011 měl na výsledku hospodaření podíl mimořádný výsledek hospodaření, ale v dalších letech byl už mimořádný výsledek hospodaření zanedbatelný nebo nulový. Finanční výsledek hospodaření byl významný pouze v kritickém roce 2009. Daň z příjmu podnik platil až od roku 2013, měl na to zřejmě vliv záporný výsledek hospodaření z roku 2009, firma si v následujících letech uplatňovala daňovou ztrátu.

Tabulka č. 12 – Srovnání vertikální analýzy družstva a průměrného podniku

	2009		2010		2011		2012		2013	
	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN
Stálá aktiva	69,1%	76,1%	79,3%	74,7%	75,7%	75,5%	77,2%	75,4%	77,7%	76,7%
Oběžná aktiva	30,9%	23,9%	20,6%	25,3%	24,2%	24,5%	22,7%	24,6%	22,1%	23,3%
Cizí zdroje	34,5%	27,7%	13,5%	29,1%	13,9%	29,0%	9,4%	28,9%	14,2%	28,8%
Vl. kapitál	65,5%	72,3%	86,5%	70,9%	86,0%	71,0%	90,6%	71,1%	85,7%	71,2%
Mzdové náklady	10,8%	22,5%	10,8%	22,7%	12,4%	21,7%	12,7%	21,7%	10,8%	21,2%
Nákladové úroky	0,003%	1,4%	0,001%	1,4%	0,04%	5,7%	0,003%	1,5%	0,003%	1,4%

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek a databáze FADN

Aktiva v přepočtu na 1 ha má náš podnik výrazně vyšší oproti průměrnému podniku v ČR. V roce 2009 byla celková aktiva družstva 3,6krát vyšší, v roce 2010 byla celková aktiva družstva 2,9krát vyšší, v roce 2011 byla 2,8krát vyšší, v roce 2012 byla 2,4krát vyšší a v roce 2013 dosáhla celková aktiva hodnoty 2,1krát vyšší než měl průměrný zemědělský podnik. (viz příloha - Srovnávací tabulka).

Družstvo hospodaří s více jak dvojnásobným množstvím dlouhodobého majetku a oběžného majetku používá družstvo také více než průměrný podnik.

Cizí zdroje využíval náš podnik v prvních třech sledovaných letech mnohonásobně více než průměrný podnik, ale postupně se cizí zdroje u družstva snižovaly a v posledních dvou sledovaných letech již byly nižší než u průměrného podniku.

Družstvo po celou sledovanou dobu hospodaří s více jak trojnásobným množstvím vlastního kapitálu oproti průměrnému podniku, pouze v roce 2013 byl stav vlastního kapitálu 1,9krát vyšší.

4.4. Analýza rozdílových ukazatelů

3

4.4.1. Analýza čistého pracovního kapitálu

Tabulka č. 13 - Čistý pracovní kapitál

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
oběžná aktiva	71805	38402	47494	40358	39150	45504	42691
krátkodobé závazky	45791	19665	22372	9964	9948	17118	8950
čistý pracovní kapitál	26014	18737	25122	30394	29202	28386	33741
poměr ČPK a OA	36,2%	48,8%	52,9%	75,3%	74,6%	62,4%	79,0%

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Tabulka č. 14 – Srovnání čistého pracovního kapitálu s průměrným podnikem

Rok	2009		2010		2011		2012		2013	
	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN
ČPK	32,93	11,1	25,1	13,5	33,8	14,6	40,4	15,4	28,2	15

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek a databáze FADN

Čistý pracovní kapitál byl vypočítán jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Podle výsledků analýzy pracovního kapitálu a jeho poměru k celkovým oběžným aktivům se dá usuzovat, že podnik je solventní a má dobré finanční zázemí. Po celou posuzovanou dobu jsou oběžná aktiva vyšší než hodnota krátkodobých závazků a poměr mezi pracovním kapitálem a oběžnými aktivy se pohybuje mezi 36% a 79%. Družstvo disponuje vyšším čistým pracovním kapitálem, než srovnávaný podnik z databáze FADN.

4.5. Analýza poměrových ukazatelů

4.5.1. Ukazatele rentability

Tabulka č. 15 – Rentabilita

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ROA	-14,65%	4,95%	5,83%	2,20%	4,53%	5,10%	3,06%
ROE	-10,61%	5,67%	6,76%	2,27%	4,19%	5,14%	2,92%
ROS	-30,15%	27,94%	24,22%	7,81%	11,65%	13,04%	8,17%

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Všechny tři uvedené typy rentability vycházejí v prvním sledovaném roce v záporných hodnotách. Je to logické, jelikož se tento rok družstvo dostalo do velké ztráty. ROA se v následujících letech pohybovala mezi 2,2% a 5,83%, což jsou poměrně nízká čísla. To znamená, že návratnost investovaných aktiv není příliš vysoká. Hodnoty ROE se kromě nepovedeného období v roce 2009, kdy byla hodnota -10,61%, pohybují od 2,27% do 6,76%. Tyto údaje nás informují o tom, že výnosnost vlastního kapitálu není příliš vysoká stejně jako v případě ROA. Naopak rentabilita tržeb už se pohybuje o něco výše. V roce 2009 byla sice hodnota ROS -30,15%, ale v dalších letech už byly hodnoty v rozmezí 7,81% až 27,94%.

4.5.2. Ukazatele aktivity

Tabulka č. 16 – Obratovost

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
obrat aktiv	0,23	0,18	0,24	0,26	0,31	0,34	0,30
obrat dlouhodobého majetku	0,33	0,22	0,32	0,34	0,40	0,45	0,40
obrat celkových zásob	3,47	2,49	3,13	2,68	3,22	3,78	3,40

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Porovnáme-li výsledky obratovosti s doporučenými hodnotami, můžeme usoudit, že družstvo zřejmě nevyužívá svůj majetek v dostatečné míře. Nejlepších hodnot dosáhl obrat celkových zásob, který nám ukazuje množství obrátů zásob za rok.

4.5.3. Ukazatele likvidity

Tabulka č. 17 – Ukazatele likvidity

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	norma
Běžná likvidita	1,57	1,95	2,12	4,05	3,94	2,66	4,77	≥ 1,5
Pohotová likvidita	1,23	1,29	1,45	2,29	2,23	1,75	3,00	≥ 1

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Srovnání výsledků likvidity s doporučenými minimálními hodnotami, vede k závěru, že je podnik likvidní. Hodnoty pro rok 2009 jsou jen těsně nad doporučenými hranicemi. Okamžitá likvidita nebyla v této práci počítána, jelikož z dostupných účetních výkazů není zřejmé, které z uvedených závazků jsou okamžitě splatné.

4.5.4. Ukazatele finanční stability

Tabulka č. 18 – Ukazatele finanční stability

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
celková zadluženost	0,34	0,13	0,14	0,09	0,14	0,15	0,15
míra zadluženosti	0,53	0,16	0,16	0,10	0,17	0,17	0,17
úrokové krytí	-97,94	100,30	395,21	15,39	40,63	66,80	28,77
úrokové zatížení	-0,01	0,01	0,00	0,06	0,02	0,01	0,03
koeficient samofinancování	0,66	0,87	0,86	0,91	0,86	0,85	0,85
finanční páka	1,53	1,16	1,16	1,10	1,17	1,17	1,17

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Celková zadluženost družstva nám udává, zda jeho management inklinuje spíše k využívání cizího nebo vlastního kapitálu. V tomto případě vidíme, že podnik využívá převážně vlastní kapitál. Bylo by možná na místě zhodnotit, zda by nebylo vhodnější využívat efektu finanční páky.

Míra zadluženosti nám udává poměr mezi cizím a vlastním kapitálem. Hodnota vyšší než 1 by mohla znamenat velké věřitelské riziko. V tomto případě jsou hodnoty pod 20% a to znamená, že by žádné problémy s hrazením závazků být neměly. Pouze v neúspěšném roce 2009 byla míra zadluženosti 53%.

Úrokové krytí vyjadřuje, kolikrát je firma schopna ze svého EBIT hradit úroky. Opět kromě roku 2009, kde jdou hodnoty do mínusu, jsou čísla uspokojivá, jelikož doporučené hodnoty jsou kolem 8. Naopak hodnoty nižší než 3 jsou nedostačující. Z grafu je patrné, že rok 2011 byl v tomto ohledu velmi příznivý.

Úrokové zatížení znamená, v jaké míře úroky zatěžují podnikový EBIT. Zisk podniku není příliš zatížen placením úroků.

Ukazatel míry samofinancování je opakem celkové zadluženosti. Pokud se hodnoty pohybují nad 40%, charakterizují příznivou finanční situaci. V tomto případě jsou hodnoty pro všechny roky příznivé.

Finanční páka nám charakterizuje stupeň využívání cizího kapitálu. V případě analyzovaného družstva není cizí kapitál tolik využíván, proto jsou vypočítané hodnoty nízké.

Tabulka č. 19 – Srovnání poměrových ukazatelů družstva a průměrného podniku

Rok	2009		2010		2011		2012		2013	
	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN
ROA	-14,65%	-0,73%	4,95%	1,29%	5,83%	2,66%	2,20%	2,06%	4,53%	2,90%
ROE	-22,58%	-1,01%	5,67%	1,82%	6,76%	3,47%	2,27%	2,89%	5,15%	4,09%
běžná likvidita	1,57	2,3	1,95	2,69	2,12	2,78	4,05	2,8	3,94	2,53
celková zadluž.	34,45%	27,72%	13,48%	29,06%	13,94%	29%	9,35%	28,84%	14,25%	37,50%
míra zadluž.	52,56%	38,34%	15,58%	40,96%	16,20%	40,85%	10,32%	40,52%	16,62%	40,37%
úrokové krytí	-97,94	-0,2	100,3	3,2	395,2	5	15,39	4,33	40,63	5,17
úrokové zatížení	-0,01	-5	0,01	0,31	0,003	0,2	0,06	0,23	0,02	0,16
Koef. Samofin.	0,65	0,72	0,87	0,71	0,86	0,71	0,91	0,99	0,86	0,71
finanční páka	1,53	1,41	1,16	1,41	1,16	1,41	1,1	1,41	1,17	1,4

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek a databáze FADN

Pozn. - Ukazatel ROE byl počítán v čitateli jako zisk před zdaněním a úroky

Srovnáním poměrových ukazatelů našeho analyzovaného podniku a průměrného podniku ČR z databáze FADN, lze zjistit, že náš podnik disponuje lepšími hodnotami u čistého pracovního kapitálu, má lepší hodnoty rentability aktiv a rentability vlastního kapitálu. Družstvo má taktéž nižší celkovou zadluženost a míru zadlužení v letech 2010 až 2013, pouze v kritickém roce 2009 byla celková zadluženost a míra zadlužení u našeho podniku vyšší než u průměrného podniku. Úrokové krytí je několikanásobně vyšší než u průměrného podniku a s tím souvisí i mnohonásobně nižší úrokové zatížení ve srovnání s průměrným podnikem podle LFA-O. Koeficient samofinancování vychází po celou sledovanou dobu u našeho podniku mírně vyšší než u podniku průměrného, kromě roku 2012, kdy byl u družstva 0,91 a u průměrného podniku vyšel 0,99. Finanční páka vychází pro náš podnik o něco málo nižší než u průměrného podniku (opět kromě nevydařeného roku 2009, kdy je hodnota o 0,12 vyšší). To znamená, že náš podnik méně využívá cizí kapitál pro zvyšování rentability vlastního kapitálu. Družstvo mělo v letech 2009 až 2011 o něco nižší běžnou likviditu než průměrný podnik, ale je vidět, že se tyto hodnoty postupně navyšovaly. V letech 2012 a 2013 již byla běžná likvidita u družstva vyšší než u průměrného podniku. V roce 2012 bylo u družstva dosaženo hodnoty 4,05 a v roce 2013 hodnoty 3,94. U průměrného podniku to bylo 2,8 v roce 2012 a 2,53 v roce 2013.

4.6. Vliv dotací na finanční situaci podniku

Dnešní zemědělské podniky mají možnost přijímat řadu dotací a nejinak je tomu i u našeho analyzovaného podniku. Družstvo je příjemcem provozních dotací (pravidelně se opakující platby) z těchto programů:

- *Single Area Payment Scheme (SAPS)* neboli v překladu jednotné platby na plochu jsou dotace určené pro zemědělce, kteří obhospodařují min. 1 hektar zemědělské půdy s kulturou, jako je standardní půda, úhor, travní porost, trvalý travní porost, vinice, chmelnice, sad, školka, rychle rostoucí dřeviny, jiná trvalá kultura, zalesněná půda nebo s jinou kulturou oprávněnou pro dotace.
- *Program rozvoje venkova* ze státního zemědělského intervenčního fondu.

Kromě výše jmenovaných provozních dotací je družstvo příjemcem dotace z programu *Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)*, který zemědělcům poskytuje dotace úroků z komerčních úvěrů, finanční podporu pojištění, poskytuje záruky půjček a úvěrů, či poskytuje finanční prostředky ke snížení jistiny úvěrů.

Provozní dotace se v účetnictví účtují do ostatních provozních výnosů a ovlivňují tak výsledek hospodaření. V následující tabulce je srovnání skutečného výsledku hospodaření, který je včetně přijatých provozních dotací, a výsledku hospodaření, za předpokladu, že by podnik nepřijímal Jednotné platby na plochu (SAPS), dotace z Programu rozvoje venkova, dotace na rostlinnou a živočišnou výrobu a jiné dotace. Ve srovnání nejsou zahrnuty investiční dotace a dotace úroků z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu.

Tabulka č. 20 – Vliv provozních dotací na výsledek hospodaření

Ostatní provozní výnosy	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ostatní provozní V. včetně dotací	-7240	19981	19203	18711	21339	22440	14295
Ostatní provozní V. bez pr. dotací	-13443	13926	13193	12748	13337	14029	4815
Výsledek hospodaření							
VH včetně provozních dotací	-16171	9136	11432	3669	6359	7690	4414
VH bez provozních dotací	-22374	3081	5422	-2294	-1643	-721	-5066

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Z tabulky je zřejmé, jaký velký vliv mají provozní dotace na výsledek hospodaření. Družstvo, které by nepřijímalo provozní dotace žádné, by dosahovalo zisku pouze v letech 2010 a 2011. Kritický rok 2009 by se ztráta propadla až na 22,374 mil. Kč.

5. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit vývoj hospodaření vybraného zemědělského podniku v delší časové řadě a identifikovat faktory, které ovlivňují ekonomickou stabilitu podniku.

Byla provedena finanční analýza zemědělského družstva, jehož účetní výkazy byly získány z vlastní databáze zemědělských podniků zpracované na Katedře účetnictví a financí Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity. Výsledky finanční analýzy podniku byly porovnány s průměrným podnikem hospodařícím v podobných klimatických podmínkách. Ke srovnání byla použita data veřejně dostupné zemědělské účetní datové sítě FADN.

Jako první byly provedeny horizontální a vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisku a ztrát, které odhalily vývoj majetkové struktury, vývoj struktury zdrojů krytí a vývoj hospodářského výsledku. Tyto hodnoty byly dále použity k analýze rozdílových a poměrových ukazatelů a byly porovnány s hodnotami průměrného podniku.

Z rozdílových ukazatelů byl počítán pouze čistý pracovní kapitál. Je to z důvodu nedostačujících podkladových hodnot. Čistý pracovní kapitál vyšel téměř dvojnásobně vyšší než u srovnávaného podniku.

Rentabilita aktiv a rentabilita vlastního kapitálu (kromě ztrátového roku 2009) vyšly taktéž příznivě ve srovnání s průměrným podnikem hospodařícím v podobných podmínkách.

Ukazatele aktivity, jimiž byly vypočítané obrat aktiv, obrat dlouhodobého majetku a obrat celkových aktiv, upozorňují na fakt, že družstvo zřejmě nevyužívá svůj majetek v dostatečné míře.

Běžná likvidita vyšla ve ztrátovém roce 2009 těsně nad hraniční doporučenou hodnotou 1,5. V následujících letech už se její hodnota zvyšovala a v posledních dvou sledovaných letech překročila hodnotu srovnávaného průměrného podniku téměř dvojnásobně. Pohotová likvidita vyšla ve všech letech pozitivně. Bylo možné sledovat, že v kritickém roce 2009 vyšla pohotová likvidita o něco málo lépe než běžná likvidita, ale v následujících letech vycházely tyto hodnoty nižší než u běžné likvidity. Bylo to způsobeno zvyšujícím se podílem zásob k celkovým aktivům. Okamžitá likvidita nebyla v této práci počítána z důvodu nedostatečných podkladů.

Ukazatele finanční stability, jako je celková zadluženost, míra zadluženosti, úrokové krytí, úrokové zatížení a koeficient samofinancování, vyšly ve srovnání s průměrným podnikem pro analyzované družstvo příznivěji (opět kromě roku 2009). Pouze finanční páka poukazuje na skutečnost, že má podnik rezervy ve využívání cizího kapitálu k navyšování rentability. To ale na druhou stranu znamená, že je družstvo solventní a nemělo by mít problémy s plněním svých finančních závazků.

Nakonec byl posouzen vliv dotací na finanční situaci podniku. Bylo zhodnoceno, že provozní dotace mají velký vliv na výši hospodářského výsledku. Bez těchto dotací by družstvu mohl hrozit i zánik činnosti.

Z výsledků vyplývá, že družstvo je v současnosti finančně stabilní, dosahuje dobrých výsledků hospodaření a je likvidní. Proto i do budoucna by měl být předpoklad úspěšného podnikání.

Jednou věcí, která by se mohla družstvu doporučit pro zlepšení, je zaměřit se na výši využívaného majetku a zhodnotit, zda jej podnik potřebuje v takové míře jako dosud, případně, jaké by byly možnosti jeho lepšího využití. Hodnota dlouhodobého majetku je více než dvojnásobně vyšší než u srovnávaného průměrného podniku a výše oběžného majetku je taktéž o mnoho vyšší. Nadměrná výše nevyužívaného majetku by mohla být příčinou vysokých celkových nákladů, které má družstvo podstatně vyšší než srovnávaný podnik. Ovšem z tabulek a grafů lze vyčíst, že se stav majetku a zároveň již uvedené celkové náklady postupně snižují.

I. Summary, keywords and JEL code

Summary

The aim of this bachelor thesis was to evaluate economic situation of selected agricultural company for longer period of time and identify factors that influence the economic stability of the company.

A partial objective was identify financial indicators of the selected agricultural company and these indicators to compare with the indicators of the average company its farming in similar conditions.

The financial analysis was based on data from the period 2009 – 2015. These data was received from its own database of agricultural companies worked at the Department of Accounting and Finance Faculty of Economics on the University of South Bohemia in České Budějovice. For comparison with the average company was used data from the publicly available database of agricultural companies FADN.

The method of financial analysis was appropriate for this company described and explained in the theoretical part of this thesis. These discovered theoretical findings were then applied into the practical part of this thesis through the financial analysis and evaluated of the collected data.

Keywords

Financial analysis of agricultural company, horizontal and vertical analysis, net working capital, profitability ratios, liquidity ratios, debt management.

JEL code

G32

II. Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

Blaha, Z. S. & Jindřichovská, I. (2006). *Jak posoudit finanční zdraví firmy* (3rd ed.). Praha, Czechia: Management Press.

Dvořáková, D. (2012). *Specifika účetnictví a oceňování v zemědělství*. Praha, Czechia: Wolters Kluwer

Grünwald, R. & Holečková, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha, Czechia: Ekopress.

Holečková, J. (2008). *Finanční analýza firmy*. Praha, Czechia: ASPI.

Kislingerová, E. (1999). *Oceňování podniku*. Praha, Czechia: C.H. Beck.

Kislingerová, E. (2007). *Manažerské finance* (2nd ed.). Praha, Czechia: C. H.Beck.

Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku* (2nd ed.). Praha, Czechia: Ekopress.

Mrkvička, J & Kolář, P (2006). *Finanční analýza* (2nd ed.). Praha, ASPI, Wolters Kluwer

Růčková, P. (2015). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi* (5th ed.). Praha, Czechia: Grada Publishing

Sedláček, J. (2011). *Finanční analýza podniku* (2nd ed.). Brno, Czechia: Computer Press.

Synek, M. (2003). *Manažerská ekonomika*. (3rd ed.) Praha, Czechia: Grada.

Seznam internetových zdrojů

http://www.vsbox.cz/fadn/ahtm/data_11_c_text.htm

http://eagri.cz/public/web/file/69013/Zemedelstvi_09.pdf

http://www.vsbox.cz/fadn/AHTM/VYSLEDKY_SETRENI_C.htm

<https://www.szif.cz/cs/saps>

III. Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Horizontální analýza aktiv	str. 27
Tabulka č. 2 – Horizontální analýza pasiv	str. 28
Tabulka č. 3 – Horizontální analýza výnosů	str. 30
Tabulka č. 4 – Horizontální analýza nákladů	str. 32
Tabulka č. 5 – Srovnání horizontální analýzy družstva a průměrného podniku	str. 34
Tabulka č. 6 – Podmínky srovnávaných podniků	str. 35
Tabulka č. 7 – Vertikální analýza aktiv	str. 36
Tabulka č. 8 – Vertikální analýza pasiv	str. 38
Tabulka č. 9 – Vertikální analýza výnosů	str. 40
Tabulka č. 10 – Vertikální analýza nákladů	str. 41
Tabulka č. 11 – Vývoj výsledku hospodaření běžného účetního období	str. 42
Tabulka č. 12 – Srovnání vertikální analýzy družstva a průměrného podniku	tr. 43
Tabulka č. 13 – Čistý pracovní kapitál	str. 44
Tabulka č. 14 – Srovnání čistého pracovního kapitálu s průměrným podnikem	str. 44
Tabulka č. 15 – Rentabilita	str. 44
Tabulka č. 16 – Obratovost	str. 45
Tabulka č. 17 – Ukazatele likvidity	str. 45
Tabulka č. 18 – Ukazatele finanční stability	str. 46

Tabulka č. 19 – Srovnání poměrových ukazatelů družstva a průměrného podnikustr. 47

Tabulka č. 20 – Vliv dotací na výsledek hospodařenístr. 48

Seznam grafů

Graf č. 1 – Vývoj výsledku hospodaření běžného účetního obdobístr. 38

IV. Seznam příloh

Příloha 1 – Rozvahy družstva

Příloha 2 – Výkazy zisků a ztrát

Příloha 3 – Graf - Struktura a vývoj dlouhodobého majetku

Příloha 4 – Graf - Struktura a vývoj oběžných aktiv

Příloha 5 – Tabulka - Srovnání vybraných ukazatelů s průměrným podnikem

Příloha 6 – Graf – Poměr výkonu a výkonové spotřeby

Příloha 7 – Graf – Struktura a vývoj aktiv

Příloha 8 – Graf – Struktura a vývoj pasiv

Příloha 9 – Graf – Struktura a vývoj cizích zdrojů

Příloha 10 – Graf – Struktura a vývoj výnosů

Příloha 11 – Graf – Struktura a vývoj nákladů

Příloha 12 – Graf – Úrokové krytí

Příloha 13 – Graf – Úrokové zatížení

Přílohy:

Příloha 1 - Rozvahy družstva

	absolutní hodnoty v tis. Kč						
	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
AKTIVA CELKEM	177460	175647	176889	177970	196550	186359	232632
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobý majetek	134519	129939	137523	137455	148871	147762	160691
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	1950	2452	2807	1945	2619	3355
Zřizovací výdaje	0	0	0	0	0	0	0
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0	0	0	0	0	0
Software	0	0	0	0	0	0	0
Ocenitelná práva	0	0	0	0	0	0	0
Goodwill	0	0	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	0	1950	2452	2807	1945	2619	3355
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	121589	115059	122141	121718	125801	124017	157298
Pozemky	26789	14925	10611	8577	7939	7089	7062
Stavby	76774	71248	89986	98111	101757	98141	133648
Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	12108	14429	16701	11123	11836	9424	11296
Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0	0	0	0	0	0
Dospělá zvířata a jejich skupiny	4139	4239	3607	3229	3430	3772	3049
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0	0	0
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	1174	9623	651	104	275	1547	1548
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	605	595	585	574	564	4044	695
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	0	0	0	0	0	0	0

zdroj: databáze zem. podniků Katedry Účetnictví a financí Ekonomické fakulty JČU

Dlouhodobý finanční majetek	12930	12930	12930	12930	21125	21126	38
Podíly - ovládaná osoba	0	0	0	0	0	0	0
Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	12927	12927	12927	12927	21122	21123	35
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	3	3	3	3	3	3	3
Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv	0	0	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0
Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	42691	45504	39150	40358	47494	38402	71805
Zásoby	15880	15600	16946	17541	15074	13115	15462
Materiál	223	825	319	443	460	1133	3001
Nedokončená výroba a polotovary	3999	3847	4268	4468	2841	2113	1767
Výrobky	4679	5387	5683	5483	5739	4692	5101
Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	3366	2372	2941	2797	3266	2982	3284
Zboží	3613	3169	3735	4350	2768	2195	2309
Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé pohledávky	3	3	3	17	34	34	4265
Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0	0	0
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0	0	0
Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0	0	0	0
Pohledávky za společníky	3	3	3	3	3	3	4234
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	0	0	0	0	0	0
Dohadné účty aktivní	0	0	0	0	0	0	0
Jiné pohledávky	0	0	0	14	31	31	31
Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	13549	12302	11435	9177	16086	13470	41564
Pohledávky z obchodních vztahů	5553	9435	5966	6008	8686	4917	3427
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: data z databáze zem. podniků Katedry Účetnictví a financí Ekonomické fakulty JČU

Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0	0	0	0
Pohledávky za společníky	5	5	5	5	5	5	18266
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0	0	0	0
Stát - daňové pohledávky	4224	0	1723	0	0	0	0
Krátkodobé poskytnuté zálohy	1270	1239	1304	1101	1822	2154	1813
Dohadné účty aktivní	2472	1595	2411	2037	1802	2669	1949
Jiné pohledávky	25	28	26	26	3771	3725	16109
Krátkodobý finanční majetek	13259	17599	10766	13623	16300	11783	10514
Peníze	71	75	48	62	148	71	48
Účty v bankách	13188	17524	10718	13561	16152	11712	10466
Krátkodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0	0	0
Požizovaný krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	250	204	216	157	185	195	136
Náklady příštích období	250	204	216	157	185	195	136
Komplexní náklady příštích období	0	0	0	0	0	0	0
Příjmy příštích období	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: data z databáze zem. podniků Katedry účetnictví a financí Ekonomické fakulty JČU

Příloha č. 2

Výsledovka	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Tržby za prodej zboží	5659	4923	4467	4864	4560	3214	6009
Náklady vynaložené na prodané zboží	5072	4131	4006	4486	3989	2708	5451
Obchodní marže	587	792	461	378	571	506	558
Výkony	51246	56370	53005	45769	47126	37001	56621
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	48351	54040	50139	42650	42650	47634	47634
Změna stavu zásob vlastní činnosti	442	-804	180	1049	2067	4537	5141
Aktivace	2453	3134	2686	2586	2409	2977	3846
Výkonová spotřeba	36792	35098	33408	30572	29749	28325	44276
Spotřeba materiálu a energie	24028	23729	23165	22563	20723	18527	30379
Služby	12764	11369	10243	8009	9026	9798	13897
Přidaná hodnota	15041	22064	20058	15575	17948	9182	12903
Osobní náklady	14809	13753	12530	13187	12895	12611	15187

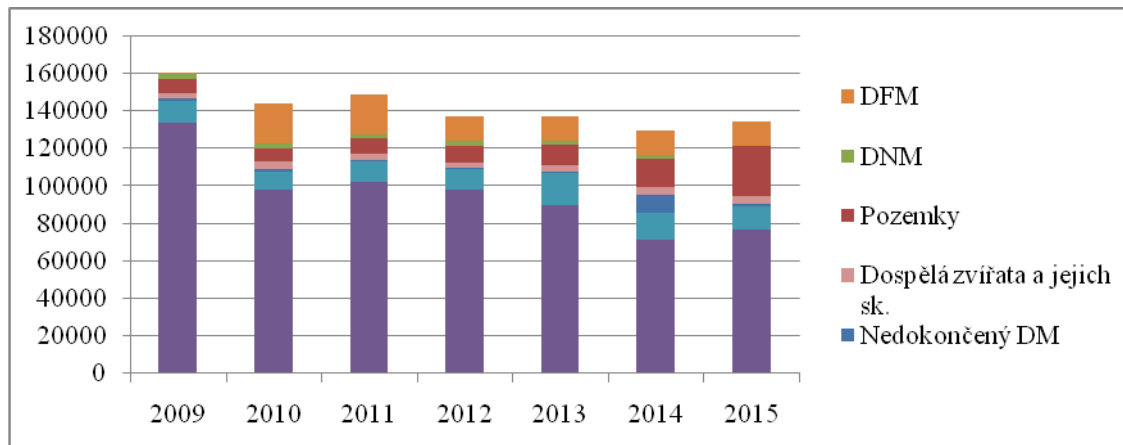
Mzdové náklady	11005	10151	9271	9703	9585	9357	11429
Odměny členům orgánů společnosti a družstva	171	206	188	193	127	112	125
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	3551	3325	3008	3226	3117	3081	3572
Sociální náklady	82	71	63	65	66	61	61
Daně a poplatky	805	1024	538	512	553	487	464
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	10788	20698	19524	18196	18647	19227	19417
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	10138	25322	13323	10820	16078	18780	13166
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	4233	18370	6196	4628	5761	3405	2922
Tržby z prodeje materiálu	5905	6952	7127	6192	10317	15375	10244
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	6752	26414	12980	9935	13934	12514	9699
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	1168	20247	6649	3970	4932	1475	1678
Prodaný materiál	5584	6167	6331	5965	9002	11039	8021
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-109	-2202	215	-1530	-3183	-496	-417
Ostatní provozní výnosy	14295	22440	21339	18711	19203	19981	-7240
Ostatní provozní náklady	975	1157	901	890	720	1513	22363
Převod provozních výnosů	0	0	0	0	0	0	0
Převod provozních nákladů	0	0	0	0	0	0	0
Provozní výsledek hospodaření	5454	8982	8032	3916	9663	2087	-3158
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0	150	0
Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0	0	0	0	0
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0	0	0
Výnosy z podílů v ovládaných osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0	0	0	0
Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	0	0	0	0	0	0	0
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	0	0	0

Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0	0	0	0	0
Náklady z finančního majetku	0	0	0	0	0	0	2280
Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0	0	0
Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0	0	0	0
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0	0	0	0	0
Výnosové úroky	34	28	34	91	55	44	139
Nákladové úroky	189	134	197	255	29	92	348
Ostatní finanční výnosy	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní finanční náklady	51	59	61	83	57	53	405
Převod finančních výnosů	0	0	0	0	0	0	0
Převod finančních nákladů	0	0	0	0	0	0	0
Finanční výsledek hospodaření	-206	-165	-224	-247	-31	49	-2894
Daň z příjmů za běžnou činnost	834	1127	1449	0	0	0	0
-splatná	432	1524	0	0	0	0	0
-odložená	402	-397	1449	0	0	0	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	4414	7690	6359	3669	9632	2136	-6052
Mimořádné výnosy	0	0	0	0	1800	16735	21218
Mimořádné náklady	0	0	0	0	0	9735	49598
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	0	0	0	0
-splatná	0	0	0	0	0	0	0
-odložená	0	0	0	0	0	0	0
Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	0	0	1800	7000	-28380
Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	0	0	0	0	0	0	-18261
Výsledek hospodaření za účetní období	4414	7690	6359	3669	11432	9136	-16171
Výsledek hospodaření před zdaněním	5248	8817	7808	3669	11432	9136	-34432
Výnosy	81372	109083	92168	80255	88822	95905	89913
Náklady	76958	101393	85809	76586	77390	86769	106084

Zdroj: data z databáze zem. podniků Katedry účetnictví a financí Ekonomické fakulty JČU

Příloha č. 3

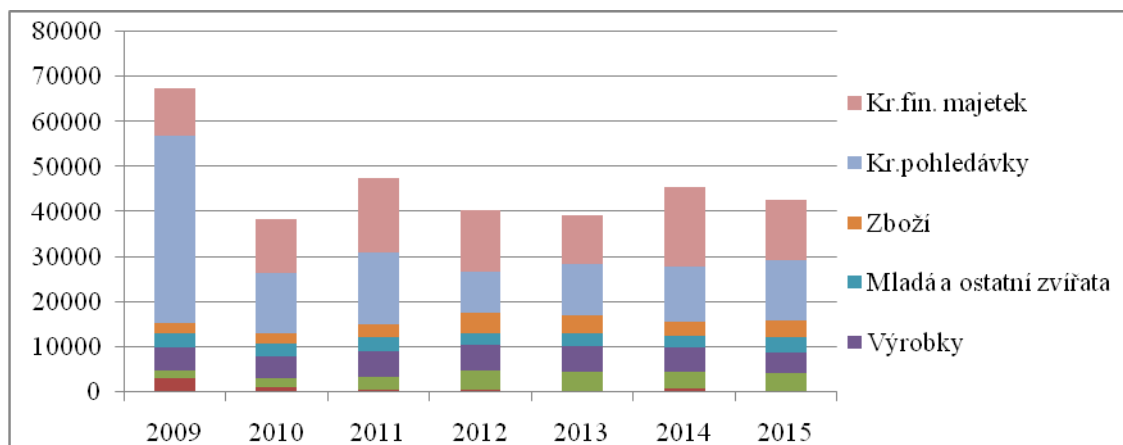
Graf – Struktura a vývoj dlouhodobého majetku

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 4

Graf – Struktura a vývoj oběžných aktiv

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 5

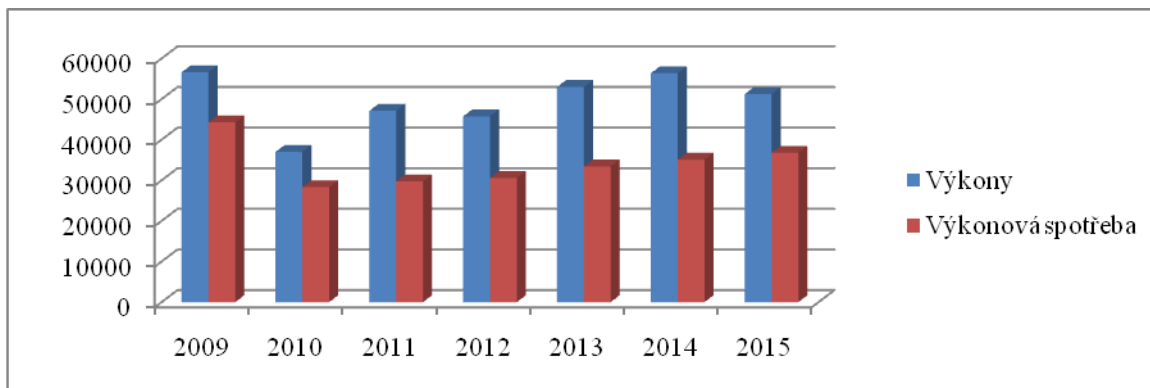
Tabulka – Srovnání vybraných ukazatelů s průměrným podnikem

Rok	2009		2010		2011		2012		2013	
	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN	podnik	FADN
Počet podniků		97		161		183		186		180
LFA - O (v ha)	790,0	1168,5	747,0	1157,2	742,0	1109,2	751,0	1044,7	1036,0	1100,8
Celkové náklady	134,3	35,1	116,2	35,7	104,3	38,3	102	40,6	82,8	42,9
Mzdové náklady	14,5	7,9	12	8,1	12,3	8,3	13	8,8	9,1	9,1
Nákladové úroky	0,4	0,5	0,1	0,5	0,04	0,6	0,3	0,6	0,2	0,6
EBT na 1 ha (v tis.Kč)	-43,6	-0,6	12,2	1,1	15,4	2,4	4,9	2	7,5	3,1
Dotace na 1 ha	8,5	9	8,3	8,9	14,7	8,5	8,9	8,7	9,4	10,9
Aktiva na 1 ha	294,5	81,9	249,5	85	264,9	93,1	237	97,1	170,7	81,6
DM na 1 ha	203,4	81,6	197,8	73,2	200,6	70,3	183	63,5	132,7	62,4
OM na 1 ha	90,9	19,5	51,4	21,5	64	22,8	53,7	23,9	37,8	24,8
Cizí zdroje na 1 ha	101,4	22,7	33,6	24,7	36,9	27	22,2	28	24,3	30,6
VI. kapitál na 1 ha	193	59,2	215,8	60,3	227,9	66,1	214,8	69,1	146,4	75,8

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek a databáze FADN

Příloha č. 6

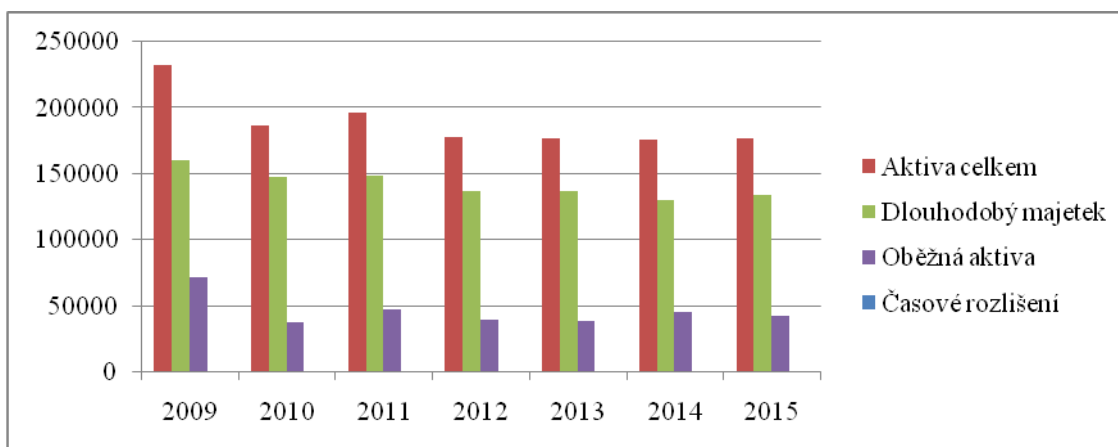
Graf – poměr výkonu a výkonové spotřeby (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 7

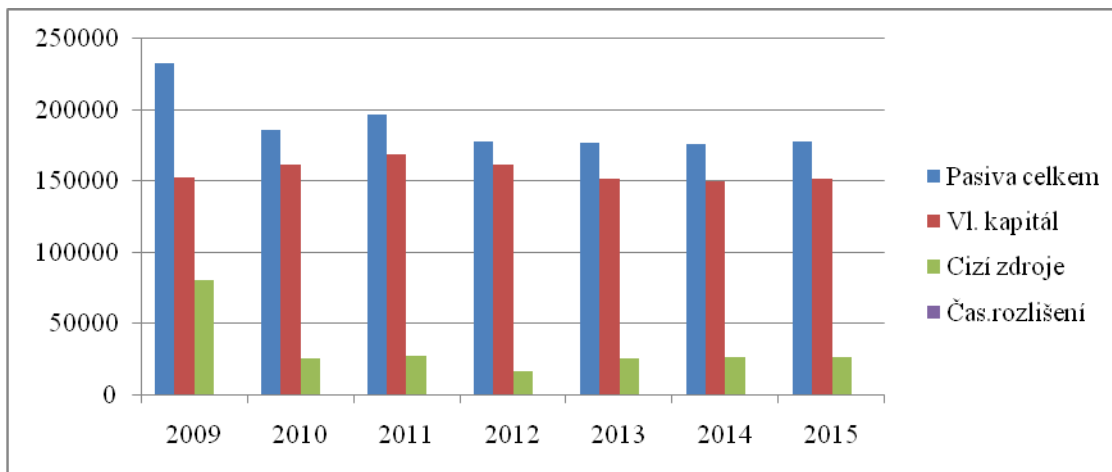
Graf – Struktura a vývoj aktiv

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 8

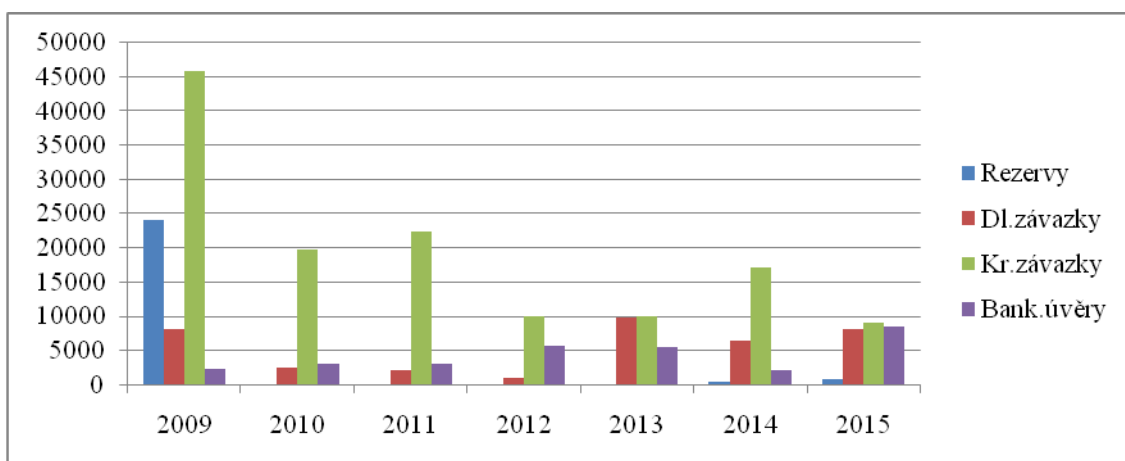
Graf č. – Struktura a vývoj pasiv

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 9

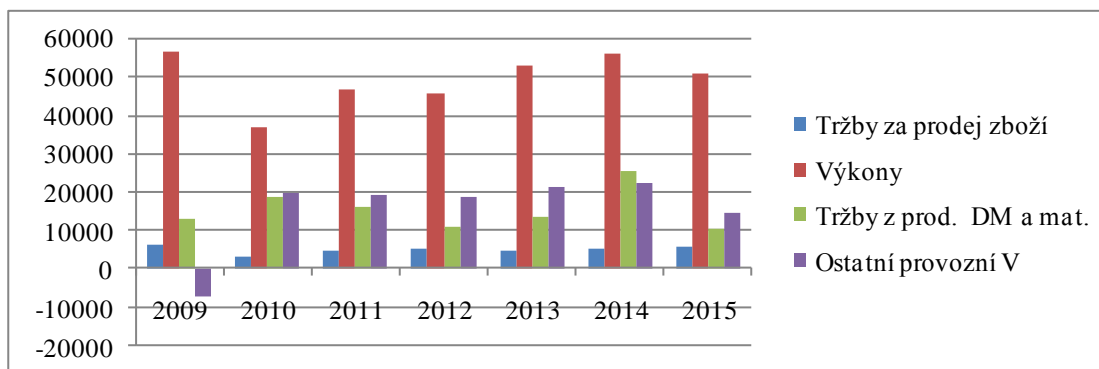
Graf č. – Struktura a vývoj cizích zdrojů

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 10

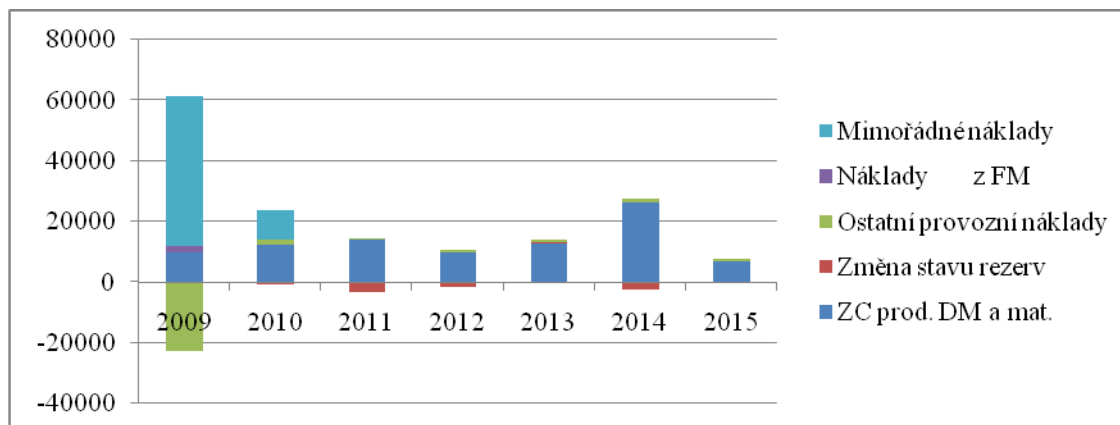
Graf č. – Struktura a vývoj výnosů

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 11

Graf č. – Struktura a vývoj nákladů

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 12

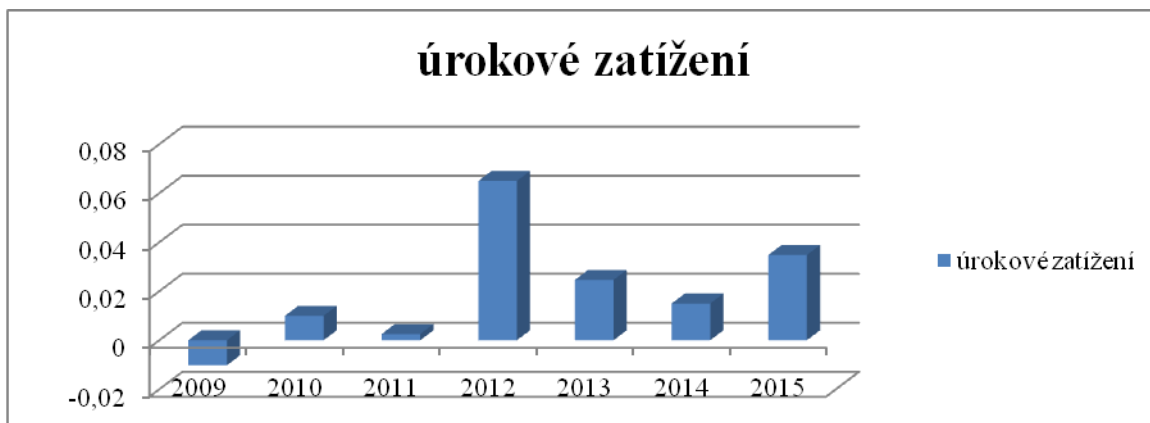
Graf – Úrokové krytí

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek

Příloha č. 13

Graf – Úrokové zatížení

Zdroj: vlastní zpracování ze zdrojů účetních závěrek